

LIELVĀRDES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2019 - 2025

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Lielvārdes
NOVADS

Pašreizējās situācijas raksturojums

I daļa

Saturs

Ievads.....	3
1. Lielvārdes novads Latvijā.....	4
2. Lielvārdes novada vizītkarte.....	5
3. Iedzīvotāji un apdzīvojums.....	6
3.1. Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas.....	6
3.2. Iedzīvotāju sastāvs.....	7
3.3. Apdzīvojuma struktūra.....	8
3.4. Novērtējums.....	9
4. Dabas un kultūrvēsturiskās vērtības.....	10
4.1. Zemju bilance. Meži un lauksaimniecības zemes. Derīgie izrakteņi.....	10
4.2. Aizsargājamās dabas teritorijas.....	10
4.3. Kultūrvēsturiskais mantojums.....	11
4.4. Novērtējums.....	12
5. Infrastruktūra.....	13
5.1. Autoceļi un ielas.....	13
5.2. Dzelzceļš.....	15
5.3. Sabiedriskais transports.....	15
5.5. Siltumapgāde.....	16
5.6. Elektroapgāde.....	16
5.7. Gāzes apgāde.....	16
5.8. Atkritumu apsaimniekošana.....	16
5.9. Kapsētas.....	17
5.11. Novērtējums.....	17
6. Pašvaldības pārvaldība un drošība.....	19
6.1. Pašvaldības struktūra.....	19
6.3. Sabiedrības drošība.....	20
6.4. Sadarbības teritorijas.....	21
6.5. Novērtējums.....	21
7. Izglītība.....	22
7.1. Pirmsskolas izglītība.....	23
7.2. Pamatskolas izglītība un vidējā izglītība.....	23
7.3. Interesešu izglītība.....	24
7.4. Profesionālās ievirzes izglītība.....	25
7.5. Darbs ar jaunatni.....	25
7.6. Novērtējums.....	26
8.1. Pasākumu skaits kultūras namos un tautas namos.....	28
8.2. Bibliotēkas.....	29
8.3. Muzejs.....	29
8.4. Novērtējums.....	30
9. Sports.....	31
9.1. Novērtējums.....	31
10. Aktīvā atpūta un tūrisms.....	33
10.1. Novērtējums.....	34

11.	Veselība un sociālā vide.....	36
11.1.	<i>Veselība.....</i>	36
11.2.	<i>Sociālie pakalpojumi.....</i>	36
11.3.	<i>Novērtējums.....</i>	37
12.	Ekonomiskā attīstība	39
12.1.	<i>Nodarbinātība un bezdarbs</i>	39
12.2.	<i>Uzņēmējdarbība.....</i>	39
12.3.	<i>Pasākumi uzņēmējdarbības attīstībai.....</i>	41
12.4.	<i>Novērtējums.....</i>	42
13.	Lielvārdes novada SVID analīze	43
	Pielikums Nr. 1, Lielvārdes novada pašvaldības struktūra uz 2019.gada martu Datu avots: LNP	45

Šajā dokumentā lietotie saīsinājumi:

CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ESF	Eiropas Sociālais fonds
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LNP	Lielvārdes novada pašvaldība
LPS	Latvijas pašvaldību savienība
LVC	Valsts akciju sabiedrība "Latvijas valsts ceļi"
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VPII	Vispārējā pirmsskolas izglītības iestāde

Lielvārdes novada attīstības programma 2019.-2025.gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā tiek noteikti stratēģiskie mērķi un prioritātes nākamajiem septiņiem gadiem. Lielvārdes novada attīstības programma sastāv no četrām daļām:

- I daļa - Pašreizējās situācijas raksturojums;
- II daļa - Stratēģija;
- III daļa - Rīcības plāns un Investīciju plāns;
- IV daļa - Īstenošanas un uzraudzības kārtība;
- Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

Izstrādājot dokumentu, tika ņemts vērā iepriekšējā Lielvārdes attīstības programmā 2011.-2017.gadam noteiktās prioritātes un stratēģiskie mērķi, Lielvārdes novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2013.-2030.gadam un Lielvārdes novada teritorijas plānojums 2016.-2027.gadam, kā arī citi valsts un reģionāla līmeņa dokumenti. Balstoties uz novada ilgtermiņa attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam, attīstības programmas stratēģiskajā daļā nākamajiem septiņiem gadiem tiek turpināta novada vienmērīga un mērķtiecīga attīstība noteiktajos virzienos, stiprinot novada stratēģiskos virzienus. Lielvārdes novada devīze "Spēks viedumā" sasaucas ar esošās programmas ilgtermiņa prioritātēm. Stratēģiskajā daļā tiek izvirzīta Lielvārdes novada vīzija, stratēģiskie mērķi, prioritātes un rīcības virzieni.

Lielvārdes novada attīstības programma 2019.-2025.gadam ir pamats Lielvārdes novada pašvaldības rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai un visa veida investīciju piesaistei. Attīstības programmas izstrāde uzsākta 2017.gada februārī, pamatojoties uz Lielvārdes novada domes 22.02.2017. sēdes lēmumu "Par Lielvārdes novada Attīstības programmas 2018.-2024.gada izstrādes uzsākšanu" (sēdes protokols Nr. 1, 10. §).

Pašreizējās situācijas raksturojuma izstrādē tika izmantotas šādas metodes:

- Lai noskaidrotu novada iedzīvotāju viedokli par novadā sniegtajiem pašvaldības pakalpojumiem kā arī novada attīstības iespējām, attīstības programmas izstrādes laikā tika organizēta iedzīvotāju aptauja;
- Attīstības programmas izstrādes laikā notika tematiskās fokusgrupas, kurās piedalījās gan pašvaldības speciālisti, gan novada iedzīvotāji. Fokusgrupās tika identificētas katras jomas problēmas un izteikti priekšlikumi to risināšanai;
- Veikta dažāda līmeņa attīstības plānošanas dokumentu analīze;
- Veikts statistikas datu un publisko pārskatu apkopojums un analīze;
- Pamatojoties uz statistikas datiem, iedzīvotāju aptaujas un fokusgrupu rezultātiem, tika veikta arī SVID analīze.

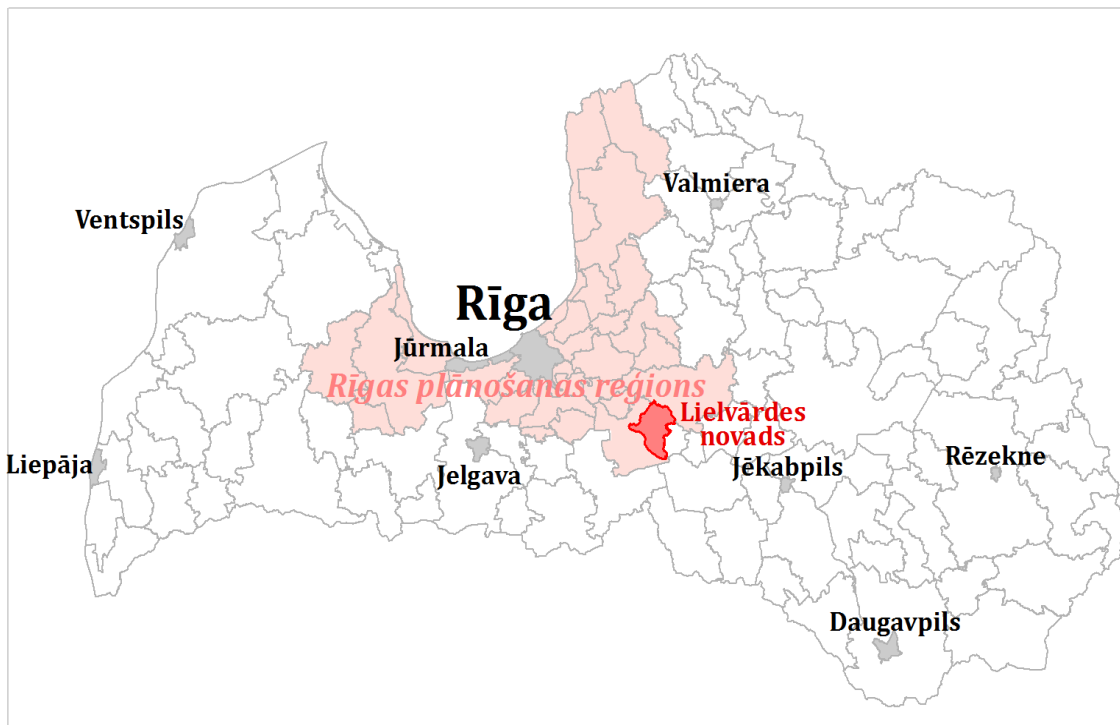
1. Lielvārdes novads Latvijā

Lielvārdes novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Vidzemes dienvidrietumu daļā, Daugavas labajā krastā un robežojas ar Ogres, Ķeguma un Skrīveru novadiem. Novads izveidots 2009.gadā, tā administratīvais centrs ir Lielvārdes pilsēta. Lielvārdes novads atrodas Rīgas aglomerācijas zonā un ietilpst Rīgas plānošanas reģionā.

Lielvārdes novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A6 (Rīga-Daugavpils-Krāslava-Paternieki), reģionālais autoceļš P-80 (Tīnūži-Koknese) un dzelzceļš Rīga-Krustpils-Daugavpils. Attālums no Lielvārdes līdz Rīgas centram pa autoceļu A6 ir 52 km.

Lielvārdes novada ilgtermiņa stratēģija līdz 2030.gadam paredz, ka *Lielvārdes novads ir moderna pilsētlauku vide, kas ir pievilcīga dzīvošanai, darbam, atpūtai un tūrismam. Novada pārdomātas, ilgtspējīgas plānošanas un attīstības rezultātā, tiks saglabātas esošās lauksaimniecības teritorijas, nodrošināta droša, zaļa un sakopta dzīves vide, kā arī attīstītas uzņēmējiem pievilcīgas rūpnieciskās zonas. Apvienojumā ar kvalitatīvu izglītības un kultūras pakalpojumu piedāvājumu novadā nodrošinās radošas un daudzpusīgas iespējas, konkurētspējīgas darbavietas, veicinās iedzīvotāju labklājību, sekmēs novada atpazīstamību nacionālā un starptautiskā līmenī.*

Lielvārdes novads ir unikāls un atpazīstams Latvijā ar savu kultūras mantojumu - Lielvārdes jostu un Andreja Pumpura radīto latviešu nacionālo eposu "Lāčplēsis", kura darbība daļēji risinās Lielvārdē.

Lielvārdes novada ģeogrāfiskais novietojums

2. Lielvārdes novada vizītkarte

Teritorija

Novada platība	225,7 km ²
Teritoriālās vienības/platība	Lielvārdes pilsēta 9,83 km ² , Lielvārdes pagasts – 50,25 km ² , Lēdmanes pagasts - 78,26 km ² , Jumpravas pagasts – 87,44 km ² .
Administratīvais centrs	Lielvārdes pilsēta

Iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaits 2018.gadā	9735
Iedzīvotāju blīvums	43 cilvēki uz 1 km ²
Skaita izmaiņas (2014.-2018.g)	Skaita izmaiņas – 439 cilvēki
Dzimuma struktūra	Sievietes 53 % Vīrieši 47%
Vecuma struktūra	Līdz darbības vecumam 17 % Darbības vecumā 62% Pēc darbības vecuma 21 %
Nacionalitātes	Latvieši 85 % Krievi 8 % Pārējie 7%

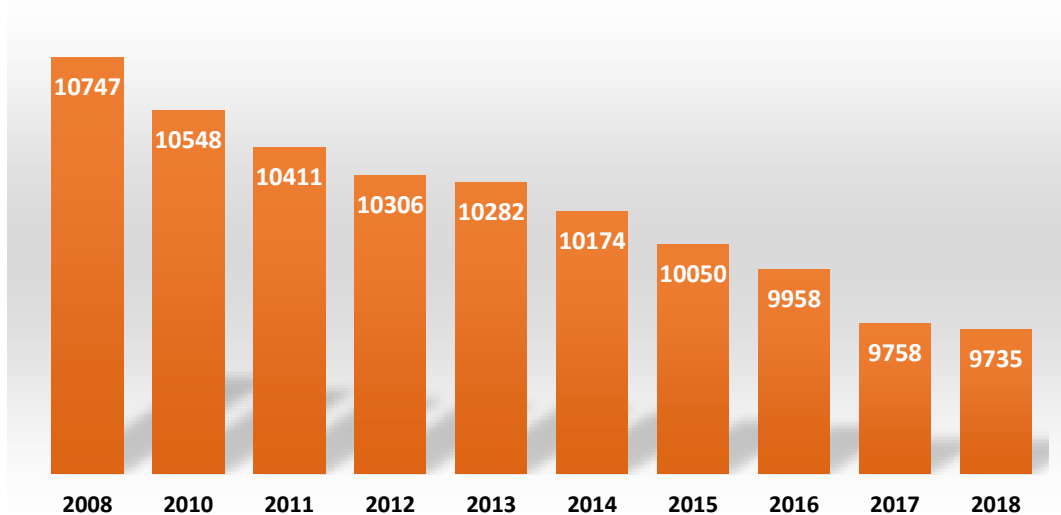
Ekonomika un uzņēmējdarbība

Vidējā bruto samaksa mēnesī (2018)	799 EUR
Galvenās uzņēmējdarbības nozares	Mazumtirdzniecība, Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība, Kravu pārvadājumi, Nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana, Lauksaimniecība.
Bezdarba līmenis (2018)	3.2 % (4,9% 2014.g.)
Nodarbināto skaits novadā (2018)	2556, kopš 2010.gada ir pieaudzis par 451
Teritorijas attīstības indekss (2017)	0,479 (18.labākais rādītājs Latvijā) (0,357 jeb 22.labākais rādītājs Latvijā 2014.gadā)

3. Iedzīvotāji un apdzīvojums

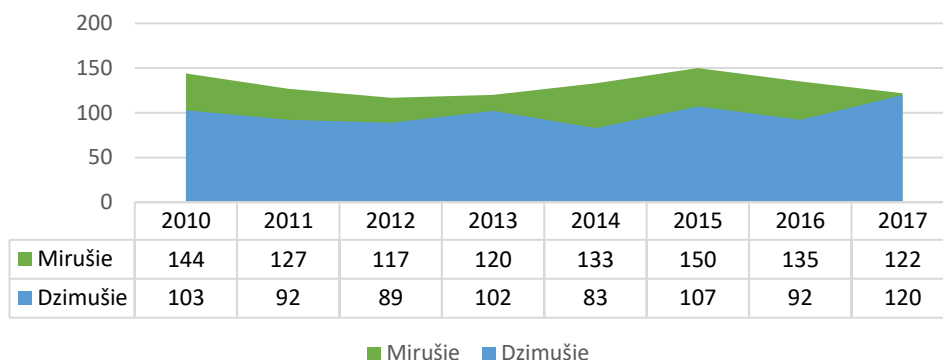
3.1. Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas

Lielvārdes novadā 2018.gada sākumā, saskaņā ar CSP datiem dzīvoja 9735 iedzīvotāji. Līdzīgi kā lielākajā daļā Latvijas pašvaldību, arī Lielvārdes novadā iedzīvotāju skaits samazinās. Pēdējo 10 gadu laikā no 2008. līdz 2018.gadam iedzīvotāju skaits novadā ir samazinājies par 1012 cilvēkiem. Tomēr, neskatoties uz iedzīvotāju skaita samazināšanos, Lielvārdes novads ir 30.lielākais novads Latvijā.

Lielvārdes novada iedzīvotāju skaita izmaiņas, 2001.-2018.gads. Datu avots: CSP

Dabīgais iedzīvotāju skaita pieaugums, saskaņā ar CSP datiem, novadā ir negatīvs, starpība starp mirušajiem un dzimušajiem ik gadu sastāda no 20 līdz 50 cilvēkiem, tomēr 2017.gadā ir vērojama pozitīva tendence un šie rādītāji ir pietuvinājušies viens otram - mirušo skaits tikai par 2 cilvēkiem lielāks par dzimušo.

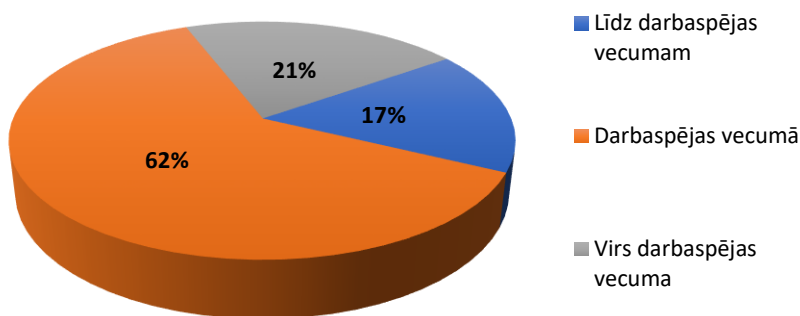

Iedzīvotāju dzimstība un mirstība Lielvārdes novadā, 2010.- 2017.gads. Datu avots: CSP

Saskaņā ar CSP pētījumu par iedzīvotāju migrāciju Latvijā, kopš 2000.gada Lielvārde ir pametuši 1480 iedzīvotāji, bet uz Lielvārde ir pārcēlušies 1658 iedzīvotāji, tādējādi Lielvārdes pilsētas migrācijas saldo ir pozitīvs: +178 iedzīvotāji. Neliels pieaugums ir arī Lielvārdes pagastā, kur migrācijas rezultātā iedzīvotāju skaits ir pieaudzis par 31 iedzīvotāju, savukārt Jumpravas pagastā migrācijas rezultātā iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 100, bet Lēdmanes pagastā - par 138 iedzīvotājiem.

3.2. Iedzīvotāju sastāvs

No Lielvārdes novadā 2018.gada sākumā reģistrētajiem 9735 iedzīvotājiem, 5162 jeb 53% ir sievietes un 4573 jeb 47% vīrieši. Saskaņā ar CSP datiem lielākā iedzīvotāju daļa 2996 jeb 62% cilvēku ir darbaspējas vecumā, 820 jeb 17% līdz darbaspējas vecumam, bet 1346 jeb 21% pēc darbaspējas vecuma un šis rādītājs kopš 2014.gada ir uzlabojies, par 1% pieaugot iedzīvotāju līdz darbaspējas vecumam jeb bērnu un pusaudžu īpatsvaram novadā.

Iedzīvotāju vecuma struktūra Lielvārdes novadā 2018.gadā. Datu avots: CSP

Situācija ar iedzīvotāju sadalījumu pa vecuma grupām Lielvārdes novadā ir līdzīga kā valstī kopumā. Saskaņā ar CSP datiem, valstī 2018.gada 1.janvārī 61,7% cilvēki bija darbaspējas vecumā, 15,8 % līdz darbaspējas vecumam, bet 22,5 jeb % virs darbaspējas vecuma.

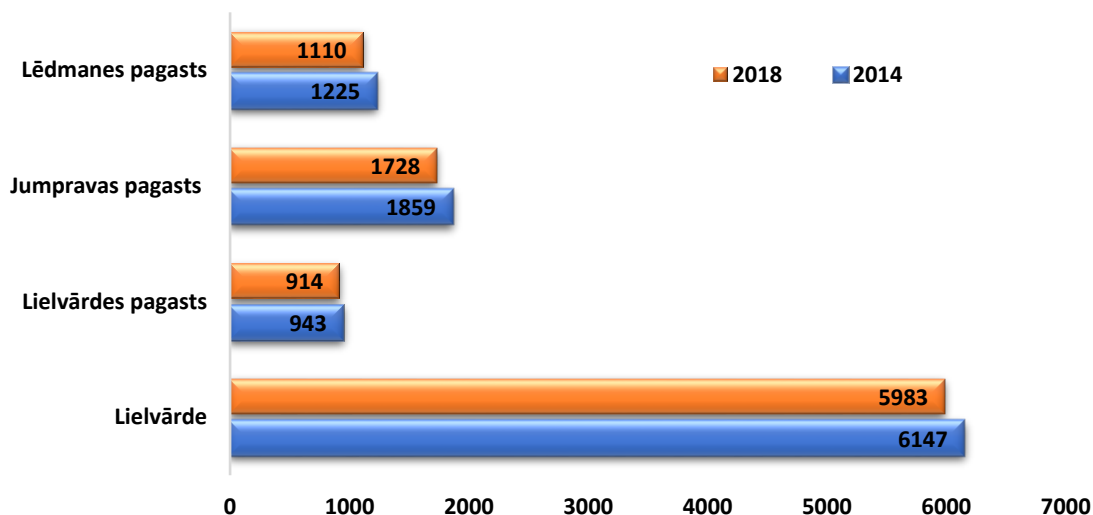
Pēc nacionālā sastāva Lielvārdes novads ir salīdzinoši mononacionāls - 85% no novada iedzīvotājiem ir latvieši, 8% krievi, bet pārējo tautību iedzīvotāji veido 7% no kopējā iedzīvotāju skaita.

3.3. Apdzīvojuma struktūra

Lielvārdes novada apdzīvojuma struktūru veido Lielvārdes pilsēta, ciemi - Jumprava, Lēdmane, Kaibala un Dzelmē, kā arī izklidēts apdzīvojums viensētu grupās un viensētās. Pēc CSP datiem 2018.gada sākumā Lielvārdē dzīvoja 5983 iedzīvotāji, Lielvārdes pagastā - 914, Jumpravas pagastā 1728, Lēdmanes pagastā - 1110 iedzīvotāji.

Lielvārdes novada apdzīvojuma struktūra

Iedzīvotāju skaita izmaiņas Lielvārdes novada teritorijās, 2014.-2018. gads. Datu avots: CSP

Pēc iedzīvotāju blīvuma 43 cilvēki uz 1 km², Lielvārdes novads ir 24. blīvāk apdzīvotā pašvaldība Latvijā.

3.4. Novērtējums

Lai arī Lielvārdes novads, tāpat kā lielākā daļa Latvijas pašvaldību, galvaspilsētu ieskaitot, pieder pie administratīvām teritorijām, kur iedzīvotāju skaits samazinās, tomēr šis process Lielvārdes novadā norit lēnāk kā kaimiņu pašvaldībās un valstī kopumā. Laika posmā no 2008.gada līdz 2018.gadam iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 1012 cilvēkiem. Saglabājoties arī turpmāk šādām tendencēm - iedzīvotāju skaita lineāram samazinājumam 1% robežās - 2030.gadā novadā prognozējamais iedzīvotāju skaits būtu 8900 cilvēki.

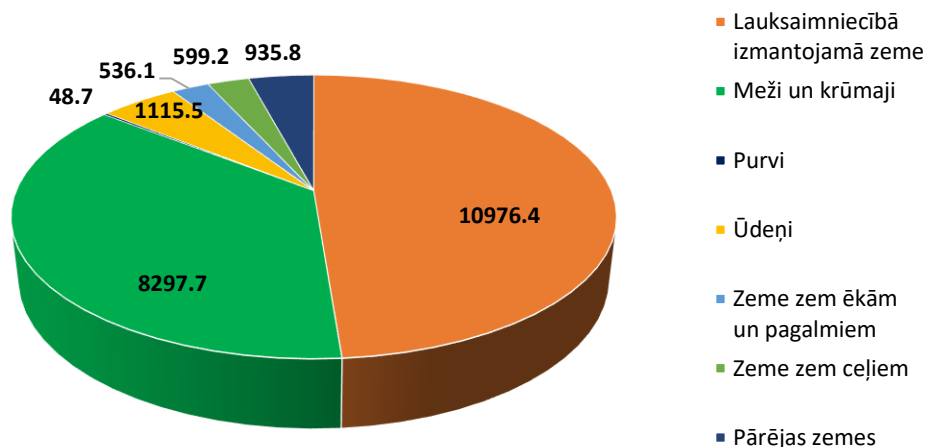
Nodrošinot labi apmaksātas darba vietas, pieejamu un konkurētspējīgu izglītību, kvalitatīvus pašvaldības pakalpojumus un dzīves vidi, pašvaldība var panākt pozitīvu dabisko iedzīvotāju kustību, tiem izvēloties Lielvārdes novadu par savu dzīves un darba vietu. Veicot iedzīvotāju aptauju noskaidrots, ka tuvāko piecu gadu laikā novadā plāno palikt dzīvot 74% no respondentiem.

Aptaujas respondentus galvenokārt Lielvārdes novadā neapmierina tehniskā infrastruktūra: slikts ielu un ceļu stāvoklis, nav pieejami mājokļi jaunām ģimenēm, vietām neatbilstoša dzeramā ūdens kvalitāte un nesamērīgi komunālo pakalpojumu tarifi. Aptaujas respondenti norāda, ka nepieciešams palielināt pirmsskolas izglītības iestāžu kapacitāti un uzlabot izglītības pakalpojumu kvalitāti novada vispārējās izglītības iestādēs.

4. Dabas un kultūrvēsturiskās vērtības

4.1. Zemju balance. Meži un lauksaimniecības zemes. Derīgie izrakteņi

2018.gadā Lielvārdes novada kopējā platība ir 22509,04 ha. No novada platības visvairāk aizņem lauksaimniecības zemes – 10976,4 ha jeb 49%, meži un krūmāji – 8297,7ha jeb 37%, zemes zem ceļiem – 599,2 ha jeb 3%, apbūves zemes – 536,1 ha jeb 2%, bet ūdeņi – 1115,5 ha jeb 5%.

Zemju sadalījums Lielvārdes novadā (ha), 2018.gads. Datu avots: VZD

Nozīmīgākās un lielākās upes novadā ir Daugava un Ogres upe, bet novada teritoriju šķērso arī Aviekstes un Lobes upes. Augšpus Dzelmēm pie Lielvārdes pilsētas Daugava ir uzpludināta un veido Ķeguma hidroelektrostacijas ūdenskrātuvi.

Lielākie mežu masīvi atrodas novada centrālajā un dienvidaustrumu daļā - Jumpravas un Lielvārdes pagastos.

Lielvārdes novadā atrodas un aktīvi tiek izmantotas dolomīta, smilts - grants un smilts iegulas. Praktiski visas esošās derīgo izrakteņu atradnes atrodas Jumpravas pagastā. Atradnēs "Jaunarāji" un "Laučiņi" tiek iegūts dolomīts, smilts - grants, atradnē "Dzelmes" smilts un smilts -grants. Kopējā platība, kas tiek izmantota derīgo izrakteņu ieguvei aizņem 60,9 ha. Teorētiski neliela apjoma kūdras ieguvei piemēroti vairāki novadā esošie purvi, piemēram, Grēperu purvs Lēdmanes pagastā.

Lielvārdes novads ir bagāts ar labas kvalitātes pazemes dzeramā ūdens resursiem. Artēziskais ūdens tiek iegūts no devona perioda Pļaviņu, Daugavas, Ogres un Amatas svītu iežiem 40 – 170 m dziļumā.

4.2. Aizsargājamās dabas teritorijas

Lielvārdes novada teritorijā atrodas vairākas aizsargājamās dabas teritorijas – dabas parks "Ogres ieleja" un dabas liegums "Daugava pie Kaibalas", kas ietilpst Eiropas savienības nozīmes aizsargājamo teritoriju *Natura 2000* tīklojumā.

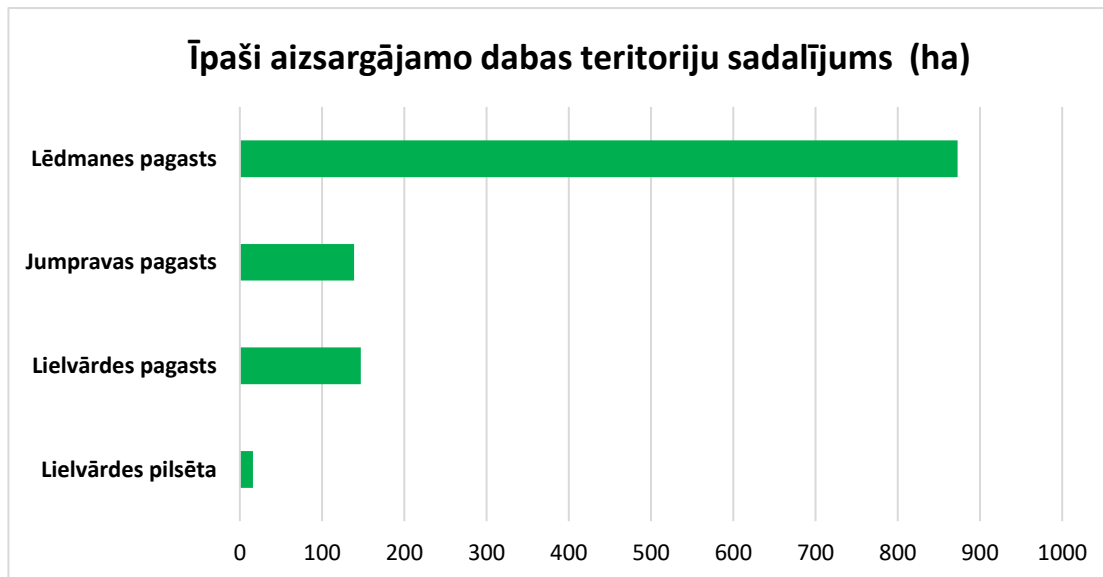
Ogres ielejas dabas parks ir izveidots 2004.gadā, lai aizsargātu vienu no izcilākajām cilvēka nepārveidotām dabiskajām upju ielejām Latvijā, un to raksturo liela biotopu daudzveidība, tai skaitā Latvijā ļoti retās parkveida pļavas un platlapju – ozolu, gobu un ošu meži. Dabas parka teritorijā konstatēti 11 īpaši aizsargājami biotopi un vairākas Latvijā retas, īpaši aizsargājamās augu sugas.

Liegums "Daugava pie Kaibalas" ir nodibināts 2000.gadā ūdensputnu pulcēšanās un ligzdošanas vietas aizsardzībai, tajā konstatēti 4 aizsargājami biotopi un 38 retas un aizsargājamās sugas. 2004.gadā liegumam piešķirts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statuss *Natura 2000*.

Kā valsts nozīmes dabas pieminekļi minami ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas pieminekļis „Rumbiņas ūdenskritums”, aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi „Lielvārdes parks” un „Rembates parks”, kā arī trīs

mikroliegumi: biotopam *nogāžu un gravu meži*, biotopam *lakstaugu pioniersabiedrības kaļķainās augsnēs* (mikroliegums „Dzelmes”) un mikroliegums augu sugas *daudzgadīgā mēnesene* aizsardzībai.

Kopsummā 2018.gadā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas novadā aizņem 1174,63 ha, no tām mikroliegumi 7,61 ha (Jumpravas pagastā 2,86 ha, bet Lēdmanes pagastā 4,75 ha).

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sadalījums pēc platībām Lielvārdes novada administratīvajās vienībās.
Datu avots: LPS salīdzināmās datu bāzes BLIS

Lielvārdes novada teritorijā ir apzināti 19 dižkoki, taču to skaits var mainīties, gan Dabas aizsardzības pārvaldes ekspertu 2017.-2019.gados veiktās Latvijas teritorijas apsekošanas, gan citu faktoru rezultātā.

4.3. Kultūrvēsturiskais mantojums

Lielvārdes novadā atrodas 12 valsts vai vietējas nozīmes aizsargājami arhitektūras un mākslas pieminekļi, kā arī 7 valsts vai vietējas nozīmes aizsargājami arheoloģijas pieminekļi. Kultūras pieminekļu saraksts un telpiskais izvietojums atspoguļots spēkā esošajā Lielvārdes novada teritorijas plānojumā (2016.-2027.gads).

Salīdzinoši liela daļa novadā esošo pieminekļu (12 valsts un vietējas nozīmes dabas un kultūras pieminekļi) ir koncentrēti vienuviet – Lielvārdes parkā un tā tuvumā. Šeit atrodams gan viens no nozīmīgākajiem kultūrvēsturiskajiem novada objektiem – latviešu nacionālā eposa “Lāčplēsis” autora Andreja Pumpura muzejs (laukakmeņu ēka 19.gs. celta kā Lielvārdes muižas klēts), gan Lielvārdes viduslaiku pils drupas, gan aizsargājami dendroloģiskie stādījumi. Līdz ar to Lielvārdes parks ir savdabīgs novada identitātes un reprezentācijas simbols. Lai realizētu plānveidīgu Lielvārdes pilsētas Lāčplēša apkaimes teritorijas sakopšanu un labiekārtošanu, pašvaldība 2018.gadā ir sākusi izstrādāt Lielvārdes parka un apkaimes attīstības plānu, kura ietvaros tiks izstrādāts arī aizsargājamo dendroloģisko stādījumu „Lielvārdes parks” rekonstrukcijas projekts. 2018.gadā veikta koku inventarizācija, 2019.gadā darbs pie plāna izstrādes turpinās.

Lielvārdē atrodas arī vietējā vēstures entuziasta uzbūvētā 11.-12.gs senlatviešu Uldevena koka pils rekonstrukcija, kas veidota, par pamatu ņemot arheoloģisko izrakumu materiālus no dažādām Latvijas vietām.

Lielvārdes novadā atrodas arī Latvijā pārstāvēto lielāko konfesiju baznīcas – Lielvārdes pilsētā Evaņģēliski luteriskā baznīca un Lielvārdes Romas katoļu baznīca. Lielvārdes pagastā atrodas Svētā Nikolaja pareizticīgo baznīca, Jumpravas pagastā - Svētā Jāņa Evaņģēliski luteriskā baznīca, bet Lēdmanes pagastā - Svēto apustuļu Pētera un Pāvila katoļu baznīca.

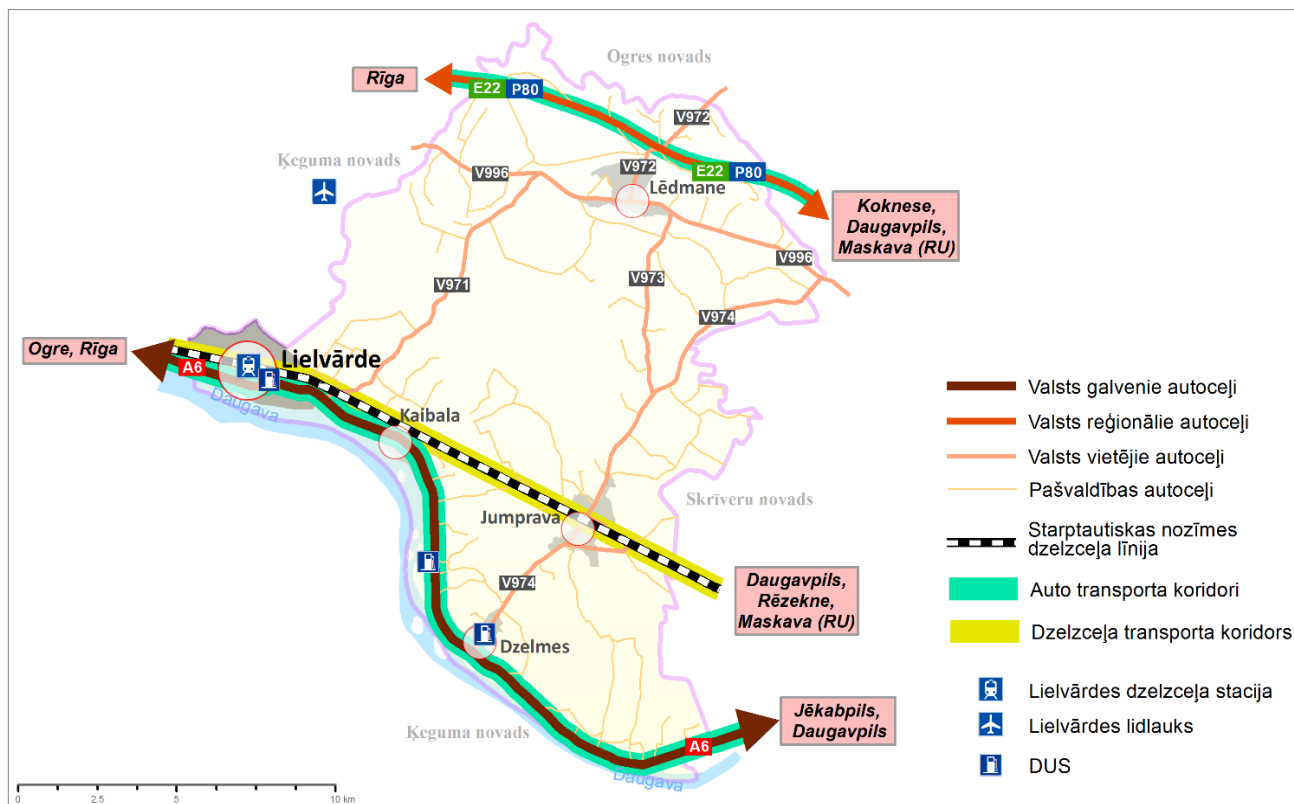
4.4. Novērtējums

Lielvārdes novadā lauksaimniecībā izmantojamās zemes īpatsvars ir 49%, kas ir lielāks nekā vidēji Latvijā (33,2%), un to nosaka relatīvi labā augsnes kvalitāte. No lauksaimniecības zemēm lielākais īpatsvars ir aramzemēm, tās sastāda 68% no kopējās lauksaimniecības zemju platības. Jumpravas un Lēdmanes pagastos vietām ir novērojama lauksaimniecības zemju aizaugšana.

Mežu un krūmāju platības veido 37% no novada teritorijas, kas ir mazāk, nekā vidēji Latvijā-45%. Arī purvu platības ir ļoti mazas, tikai 0,2% no novada teritorijas, kas ir būtiski mazāk kā vidēji Latvijā-5 %.

Saskaņā ar iedzīvotāju aptaujas rezultātiem 9% no respondentiem kā iemeslu, kādēļ viņi izvēlas Lielvārdes novadu par savu dzīves vietu, ir norādījuši tieši dabu un vides kvalitāti novadā, taču vienlaikus, respondenti norāda, ka nepieciešams uzlabot piekļūšanas iespējas pie dabas objektiem un atpūtas vietām.

5. Infrastruktūra

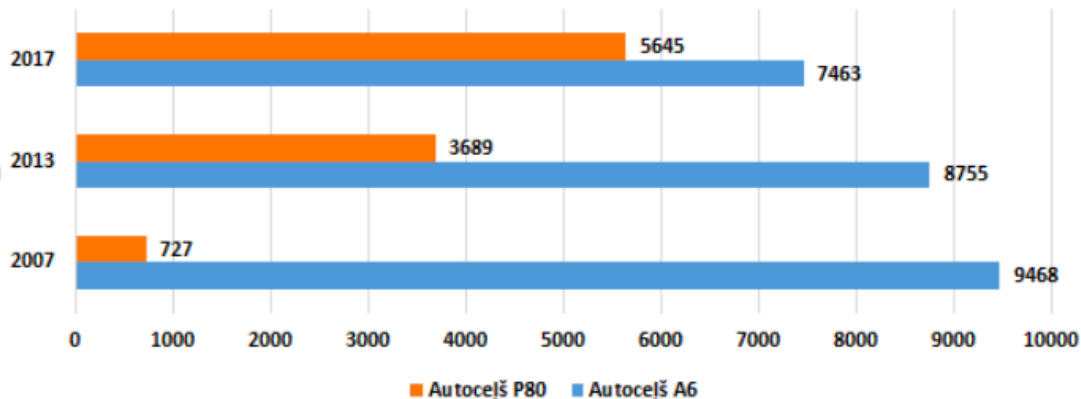

Satiksmes infrastruktūra Lielvārdes novadā

5.1. Autoceļi un ielas

Valsts autoceļi. Lielvārdes novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A6 (Rīga-Daugavpils, Krāslava-Paternieki) un reģionālais autoceļš P80 (Tīnūži-Koknese), kas nodrošina novada sasaisti ar citām teritorijām valstī. Vietējā līmenī liela nozīme ir valsts pārziņā esošajiem autoceļiem, kas savieno novada apdzīvotās vietās. Kopējais valsts vietējo autoceļu garums novada teritorijā sastāda 80 km, no tiem 41 km ir ar asfaltbetona segumu, bet 39 km ar šķembu un grants segumu. Šie autoceļi pārsvarā ir sliktā tehniskā stāvoklī-bedraini un ar novecojošu asfalta klājumu. Tas sakrīt ar LVC datiem par ceļu stāvokli valstī, 2017.gadā kā sliktā un ļoti sliktā stāvoklī esoši ceļi novērtēti 42,9% un apmierinošā stāvoklī vēl 20,6% no asfaltētajiem valsts ceļiem, savukārt grants ceļu sektorā kā sliktā un apmierinošā stāvoklī novērtēti 90,8% no valsts pārziņā esošo ceļu kopgaruma (LVC Autoceļu tīkla stāvokļa novērtēšanas rezultāti, 2017).

Pēc autoceļa P80 rekonstrukcijas ir ievērojami mainījusies satiksmes intensitāte uz valsts galvenā autoceļa A6, proti, satiksmes intensitāte ir samazinājusies no 8679 automašīnām diennaktī 2007.gadā līdz 8238 automašīnām diennaktī 2016.gadā; savukārt uz reģionālā autoceļa P80 tā ir pieaugusi no 428 automašīnām diennaktī 2007.gadā līdz 7129 automašīnām diennaktī 2016.gadā.

Satiksmes intensitātes izmaiņas uz valsts galvenajiem autoceļiem Lielvārdes novadā, 2007.-2018.gads. Datu avots: LVC

Autoceļa P80 pārbūve ir sekmējusi arī kravas transportu pārvirzīšanos no autoceļa A6, kas šķērso gan Lielvārdes pilsētu, gan Kaibalu un Dzelmē, uz P80. Saskaņā ar LVC datiem par satiksmes intensitāti uz valsts autoceļiem 2017.gadā, uz autoceļa A6 Lielvārdes novadā kravas transports veidoja tikai 11% no kopējās transporta plūsmas, bet uz P80 - 22%. Tas ir vērtējams pozitīvi, jo samazinās autotransporta radītais troksnis, gaisa piesārņojums un avāriju risks novada apdzīvotajās vietās.

Ceļa nosaukums	Garums km	Ceļa segums, Piezīmes	Vidējā diennakts satiksmes intensitāte, automašīnas/gads
V971 Lielvārde – Rozītes	10,5	Nav asfaltēts. Īsākā saikne starp Lielvārdi un Lēdmani	276 (2016)
V972 Madliena – Lēdmane	11,9	Asfaltēts	673 (2015)
V973 Cebēni – Lēdmane	6,1	Nav asfaltēts	193 (2011)
V974 Dzelmē – Veckrape	19,7	Asfaltēts posms no Dzelmēm līdz Jumpravai. Galvenā Jumpravas saikne ar Lielvārdi.	743 (2015)
V985 – Kaibala – Annas	5,7	Nav asfaltēts	152 (2016)
V986 – pievedceļš Kaibalas stacijai	0,5	Nav asfaltēts	248 (2016)
V987 – pievedceļš Jumpravas stacijai	1,3	Asfaltēts	124 (2015)
V996 Ogre – Viskāļi	14,9	Asfaltēts	276 (2016)

Valsts pārziņā esošie vietējie autoceļi Lielvārdes novadā. Datu avots: LVC

Pašvaldības ielas un ceļi. Lielvārdes novadā ir blīvs pašvaldībai piederošo ceļu un ielu tīkls (0,87 km/km²). Pašvaldības pārziņā esošo autoceļu garums ir 168 km, no tiem 161 km jeb 95% ir ar šķembu un grants segumu. Novada apdzīvotajās vietās kopā ir 96 ielas, to kopgarums ir 53 km, no tiem 31 km jeb 58% ir ar asfaltbetona segumu. Tomēr, līdzīgi kā valsts ceļu tīklā, ielu un ceļu kvalitāte ir vērtējama kā slikta, daudzviet ielām trūkst ietvju un apgaismojuma, tādēļ ir apdraudēta arī gājēju un velosipēdistu pārvietošanās. Lielvārdē velosipēdistu vajadzībām ir izbūvēts veloceliņš 7 km garumā gar autoceļu A6 (*Rīga-Daugavpils-Krāslava-Paternieki*).

Pašvaldība plāno un turpinās īpašu uzmanību pievērst ceļu un ielu kvalitātes uzlabošanai. Tā 2018.gadā realizēts projekts "Autoceļa Pamatī-Lejaspošas pārbūve Lēdmanes pagastā". 2019.gadā un nākamajos gados ir paredzētas investīcijas (piesaistot ES finansējumu) pašvaldības grants ceļu pārbūvei, lai nodrošinātu uzņēmējdarbības konkurētspēju lauku teritorijās. Tiek plānota ielu un ceļu infrastruktūras atjaunošana un tīkla attīstība atbilstoši Lielvārdes novada ceļu remontdarbu programmai, kā arī ielu apgaismojuma infrastruktūras atjaunošana atbilstoši Lielvārdes novada ielu apgaismojuma infrastruktūras atjaunošanas programmai, kā arī ielu seguma atjaunošana pēc kanalizācijas tīklu ierīkošanas.

5.2. Dzelzceļš

Dzelzceļa līnija Rīga-Daugavpils šķērso novadu apmēram 17 km garā posmā, un novada teritorijā ir 3 dzelzceļa stacijas, kas nodrošina pasažieru kustību: Lielvārde, Kaibala un Jumprava. 2018.gadā darba dienās Lielvārdes stacijā diennaktī pieturēja 26 vilcieni, Jumpravas stacijā - 12, bet Kaibalas stacijā 10 vilcieni, kas kursē no/uz Rīgu. Vidējais laiks braucienam no Lielvārdes līdz Rīgai ir viena stunda, kas nereti ir salīdzinoši ātrāk, kā Rīgas centrā iespējams nokļūt no Rīgas perifērijas apkaimēm.

Pēc VAS Latvijas Dzelzceļa datiem, dzelzceļa līnijas Rīga – Daugavpils posmā no Ogres līdz Aizkrauklei 2017.gadā kursēja 33 kravas vilcienu sastāvi dienā. Kravas vilcienu pārvadājumiem ir tendence samazināties. Pēc CSP datiem, kravas vilcienu pārvadājumi Latvijā 2017.gadā ar kravas dzelzceļa transportu pārvadāja par 8,4% mazāk nekā 2016.gadā. Starptautiskajos dzelzceļa kravu pārvadājumos pārvadāto kravu apjoms samazinājās par 4,2 milj. tonnu jeb 9,1%.

5.3. Sabiedriskais transports

Intensīvākā sabiedriskā transporta satiksme notiek pa autoceļu A6. 2018.gada janvārī pa šo ceļu virzienā uz Rīgu kursēja ap 12 autobusu reisiem dienā, no kuriem lielākajai daļai pietura ir tikai Lielvārdē. Lēdmanē sabiedriskā transporta kustības intensitāte ir daudz zemāka: no Lēdmanes uz Lielvārdi darbadienās kursē 2 autobusi dienā, bet no Lēdmanes uz Rīgu darbadienās kursē 3 autobusi dienā. No Jumpravas ciema nav regulāru autobusu reisu. Lēdmanes un Jumpravas pagastā, kā arī Lielvārdes pilsētā un Lielvārdes pagastā autobuss nodrošina skolēnu pārvadājumus uz izglītības iestādēm.

5.4. Ūdensapgāde un kanalizācija

Centralizētā ūdensapgādes sistēma pastāv Lielvārdes pilsētā, Jumpravas un Lēdmanes ciemos. Saskaņā ar 2017.gada datiem, centralizētā ūdensapgāde ir nodrošināta 4327 jeb 44,3% novada iedzīvotāju. Lielvārdes pilsētā centralizētās ūdensapgādes pakalpojumi pieejami 3199 cilvēkiem jeb 52%, Lēdmanes ciemā 528 jeb 47,5%, Jumpravas ciemā 509 iedzīvotājiem jeb 29%, bet Dzelmes 91 jeb 5% no iedzīvotāju skaita konkrētajā apdzīvotajā vietā. Ūdensapgādei tiek izmantoti 10 artēziskie urbumi un 4 dziļurbumi, ūdens kvalitātes uzlabošanai tiek veikta atdzelžošana un tiek veikta ūdens attīrīšana. Kopējais centralizētās ūdensapgādes sistēmas garums ir 35 km, no tiem Lielvārdes pilsētā un pagastā 24,2 km, Lēdmanē 2,4 km un Jumpravā 8,4 km. Individuālās apbūves teritorijās, kur nav izbūvēti centralizētie ūdensapgādes tīkli, tiek izmantoti lokāli risinājumi.

Centralizētās sadzīves notekūdeņu kanalizācijas sistēmas pastāv Lielvārdes pilsētā, Lēdmanē, Jumpravā, Kaibalā un Dzelmes, nodrošinot šo pakalpojumu apmēram 4566 iedzīvotāju jeb 46,8% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā. Lielvārdē - 3458, Jumpravā - 509, Lēdmanē - 508, Dzelmes - 91. Atsevišķas attīrīšanas iekārtas ir arī Jumpravas internātpamatskolā.

Kopējais tīklu garums ir 34,8 km, no tiem 23,8 km ir Lielvārdē un Lielvārdes pagastā, 3,4 km - Lēdmanē un 7,6 km - Jumpravā. Notekūdeņu pārsūkņēšanai tiek izmantotas 12 sūkņu stacijas; no tām 1 atrodas Lēdmanē, 6 Lielvārdē, 3 Jumpravā un 2 Dzelmes. Lielvārdes notekūdeņu attīrīšanas iekārtas nodrošina mehānisko un bioloģisko notekūdeņu attīrīšanu, iekārtas Lēdmanē, Dzelmes un Kaibalā nodrošina notekūdeņu bioloģisko attīrīšanu.

Lielvārdes novadā pastāv gan dalīta, gan kopējā kanalizācijas sistēma (t.i. vienā tīklā tiek savākti gan sadzīves notekūdeņi, gan lietus ūdeņi). Lietus ūdens kanalizācijas sistēma ir nolietojusies un ir nepieciešama tās atjaunošana. Tāpēc 2018.gadā veikta lietus ūdens kanalizācijas sistēmas inventarizācija. Individuālās apbūves teritorijās, kur nav izbūvēti centralizētie tīkli, tiek izmantoti lokāli risinājumi.

Centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus novadā nodrošina SIA "Lielvārdes Remte", izņemot Jumpravas pagastu, kur to veic Jumpravas pašvaldības aģentūra.

2016.gadā SIA "Lielvārdes Remte" kopā ar Lielvārdes novada pašvaldību un CFLA uzsāka realizēt projektu "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Lielvārdē, III kārtā", kura mērķis ir paplašināt kopējo Lielvārdes

pilsētas centralizēto kanalizācijas tīklu, nodrošinot pilsētas ziemeļu daļas (pāri dzelzceļam) iedzīvotājiem kvalitatīvu kanalizācijas savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas pakalpojumu. Projekta ietvaros plānots pieslēgt 1561 (deklarēto iedzīvotāju skaits uz 2015. gadu) lietotāju, kuriem šobrīd nav pieejami centralizētie kanalizācijas tīkli. Projekta ietvaros tiks veikta jaunu sadzīves kanalizācijas tīklu izbūve 20,74 km garumā, jaunu sūkņu staciju izbūve (8 gabali), jaunu sadzīves kanalizācijas spiedvadu izbūve 1,6 km garumā, ka arī esošā sadzīves kanalizācijas spiedvada rekonstrukcija 1,11 km garumā.

Projekta publiskās attiecināmās izmaksas ir 5 879 029,22 EUR bez PVN, no tām plānotais Eiropas fonda finansējums ir 3 130 056,98 EUR.

5.5. Siltumapgāde

Centralizētā siltumapgāde tiek nodrošināta aptuveni 40% novada iedzīvotāju, kā arī pašvaldības un medicīnas iestādēm Lielvārdē un Jumpravas pagastā. Kopējais siltumtrašu garums Lielvārdē ir 4,62 km, Jumpravas pagastā 2,3 km, Lēdmanes pagastā 1,2 km. Lielvārdē darbojas 2 dabas gāzes koģenerācijas stacijas un 4 katlu mājas, kas izmanto dabasgāzi, savukārt Jumpravā 1 katlu māja, kas izmanto koksnī un šķeldu (to apkalpo Jumpravas pašvaldības aģentūra).

Lēdmanes pagastā siltumapgāde 5 daudzdzīvokļu mājām un visām pašvaldības iestādēm tiek nodrošināta no katlu mājas, kas darbojas ar kokskaidu granulām un dīzeļdegvielas. Pārējo daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieki savos dzīvokļos ir ierīkojuši lokālas apkures iekārtas, kas darbojas ar cieta kurināmo vai elektrību. Kopējā katlu māju siltumenerģijas ražošanas jauda Lielvārdē ir 12,5 MW, Lēdmanē 1,41 MW, Jumpravā 2,5 MW.

Ir izstrādāts Lielvārdes novada ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāns 2013.-2020.gadam, kas paredz nomainīt katlu mājās izmantoto dabas gāzi uz vietējo kurināmo šķeldu, kā arī uzlabot ēku energoefektivitāti, tādējādi samazinot izmaksas siltumapgādei un CO₂ emisijas.

5.6. Elektroapgāde

Lielvārdes novada teritorijā atrodas 142 A/S „Sadales tīkls” valdījumā esošās transformatoru apakšstacijas ar jaudu no 25 kVA līdz 1 260 kVA. Novada teritoriju šķērso 20 kV gaisvadu līnijas 130 km garumā un kabeļu līnijas 6 km garumā, 110 kV gaisvadu līnijas 3,8 km garumā un kabeļu līnijas 0,13 km garumā, kā arī 0,4 kV gaisvadu līnijas 286 km garumā un kabeļu līnijas 77 km garumā. Saskaņā ar A/S „Sadales tīkls” pārstāvju sniegto informāciju, novada elektrolīniju tehniskais stāvoklis ir apmierinošs, un problēmas ar to uzturēšanu ir šī uzņēmuma kompetencē. Novada teritorijā atrodas arī uzņēmuma “Latvijas dzelzceļa” 6 kV elektrolīnijas.

Lielvārdes novadā elektroenerģija tiek arī ražota 2 koģenerācijas stacijās un Aviekstes mazajā HES.

5.7. Gāzes apgāde

Lielvārdes novadu šķērso maģistrālais gāzes vads, un Kaibalā atrodas gāzes regulēšanas stacija. Dabasgāze no šī vada atzara ir pieejama arī Lielvārdes pilsētā un pagastā, bet pārējie novada iedzīvotāji saimniecībā izmanto sašķidrināto gāzi, kas pieejama balonos.

5.8. Atkritumu apsaimniekošana.

Lielākā daļa jeb aptuveni 80 % Lielvārdes novada iedzīvotāju izmanto centralizēto atkritumu savākšanas sistēmu. Lēdmanes pagastā līgumus par atkritumu apsaimniekošanu noslēdzis mazākais iedzīvotāju skaits. Atkritumu apsaimniekotāji ir SIA “Ķilupe”, SIA “Clean R” un SIA “Mars”. 2017.gadā Lielvārdes novadā tika savāktas 41189,79 tonnas atkritumu. No tām - 108,15 tonnas bija šķīroti sadzīves atkritumi, 2885,14 tonnas - nešķīroti sadzīves atkritumi un 1196,50 tonnas liela izmēra atkritumi. Lielvārdes novadā kopējais atkritumu

daudzums ir palielinājies, 2016.gadā tika savāktas tikai 2317,17 tonnas atkritumu. Liels savākto atkritumu pieaugums ir tieši nešķirotu atkritumu jomā (2016.gadā - 1578,80 tonnas un 2017.gadā - 2885,14 tonnas).

2011.gadā tika slēgta sadzīves atkritumu izgāztuve "Krātuves" Jumpravas pagastā un uzsākta tās rekultivācija. 2012.gadā SIA "Marss" Lielvārdē, Dravnieku ielā 9C izveidoja atkritumu šķirošanas laukumu, kur iedzīvotāji bez maksas var nodot sašķirotus sadzīves atkritumus (kartonu un papīru, stiklu, dažādu plastmasu frakcijas, metālu, elektriskās un elektroniskās ierīces, luminiscējošas spuldzes, baterijas un akumulatorus), tādējādi sekmējot materiālu atgriešanu otrreizējā apritē un samazinot vides piesārņojumu novadā.

5.9. Kapsētas

Lielvārdes novada teritorijā ir 5 darbojošās kapsētas, no tām 3 Lielvārdē, 1 - Lēdmanē un 1 - Jumpravā. Lielvārdes pilsētā un Lēdmanē kapsētu apsaimniekošanu nodrošina SIA „Lielvārdes Remte”, Jumpravā – pagasta pārvalde. 2016.gadā Jumpravas kapsētā tika uzbūvēta jauna kapliča. 2016.-2018.gadā veikta visu Lielvārdes novada kapsētu digitalizācija. 2017.gadā paplašināta Lēdmanes kapsētas teritorija. Tuvākajā nākotnē nepieciešams paplašināt Lielvārdes katoļu un Lāčplēša kapsētu teritoriju. 2018.gadā veikta Lāčplēša kapu kapličas, zvanu torņa un kancelejas ēkas renovācijas projekta izstrāde. Darbus plānots veikt 2019.gadā.

5.10. Mājoklis

Lielvārdes pilsētā un Lēdmanes pagastā daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu un pārvaldīšanu nodrošina SIA „Lielvārdes Remte” un vairākas dzīvokļu īpašnieku biedrības, kopā apsaimniekojot 44 daudzdzīvokļu ēkas, bet Jumpravas pagastā daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu veic iedzīvotāji, kas izveidojuši vietējās pārvaldes.

Uz 2018.gada 1.decembri kopējais pašvaldības dzīvokļu skaits ir 147, no tiem 94 dzīvokļi ir labiekārtoti, bet 53 dzīvokļi - bez ērtībām. No visiem pašvaldībai piederošajiem dzīvokļiem neizīrēti ir 18. Pašvaldībā ir 4 sociālie dzīvokļi un viens servisa dzīvoklis ar sešām istabām.

5.11. Novērtējums

Kopumā ceļu tīkls Lielvārdes novadā ir labi attīstīts, nodrošinot savienojumus ar galvaspilsētu, reģionālajiem un vietējiem centriem, tomēr ceļu un ielu kvalitāte ir vērtējama kā slikta. Ir vērojams pašvaldības izdevumu pieaugums ceļu uzturēšanai, ielu apgaismojuma uzturēšanai un jaunu apgaismojuma līniju izbūvei.

Vērtējumu par ceļu un ielu kvalitāti apliecina arī iedzīvotāju aptaujas dati: 79% no aptaujātajiem iedzīvotājiem uzskata, ka ielu un ceļu stāvoklis novadā ir slikts. 40% no respondentiem apmierina ceļu uzturēšana ziemā. Iedzīvotāju ieskatā ceļu un gājēju ietvju stāvokļa uzlabošana ir viens no prioritārajiem pasākumiem Lielvārdes novada attīstībai.

Izaicinājums pagastu iedzīvotājiem ir nevienmērīgais sabiedriskā transporta nodrošinājums dažādās novada apdzīvotajās vietās. Tikai 12% iedzīvotāju aptaujas dalībniekus apmierina sabiedriskā transporta kursēšana. Regulāru sabiedriskā transporta reisu trūkums var ievērojami samazināt iedzīvotāju mobilitāti un negatīvi ietekmēt teritorijas attīstību. Aptaujās un intervijās iedzīvotāji norāda, ka sabiedriskā transporta trūkums samazina nodarbinātības iespējas novadā, kavē atrast un iegūt darbu.

Centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu pieejamība Lielvārdes novadā ir attīstījusies pakāpeniski, Lielvārdes pilsētā ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstības projektus realizējot divās kārtās, kam 2019.-2021.gadā sekos trešā kārtā - vairāku kilometru garumā tiks izbūvēti pilnīgi jauni centralizētās kanalizācijas tīkli, tādējādi nodrošinot iespēju liela skaita privātmāju pieslēgties pie jaunajiem tīkliem un izmantot kvalitatīvu pakalpojumu. Lai centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu padarītu iedzīvotājiem pieejamāku, Lielvārdes novada pašvaldība jau otro gadu līdzfinansē privātpersonu pieslēgšanos centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, un plāno līdzfinansējumu šim mērķim nodrošināt arī turpmākajos gados.

Arī lietus ūdens kanalizācijas sistēmu tuvākajos gados plānots pakāpeniski atjaunot, gan rekonstruējot slēgtās kanalizācijas sistēmas, kas lielākoties savu mūžu jau ir nokalpojušas, gan atjaunojot un no jauna izbūvējot vaļējās ūdens noteces sistēmas (grāvjus).

Vairākas pašvaldības iestādes savai apkurei izmanto lokālo siltumapgādi. Centralizējot šo iestāžu siltumapgādi, būtu iespējams samazināt izmaksas par siltumenerģiju un apkures tarifus. Prioritāri risināma ir centralizētās siltumapgādes sistēmas uzlabošana Lēdmanē.

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības uzlabošanai nepieciešama kontrole pār sadzīves atkritumu izvešanas līgumu noslēgšanu un izpildi, īpaši privātmāju sektorā, tomēr par labu vai apmierinošu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu novadā kopumā uzskata 56% respondentu.

Iedzīvotāji un uzņēmēji norāda, ka sadarbībā ar investoriem, ir nepieciešams veidot un attīstīt dzīvojamo fondu, tostarp pašvaldībai piederošu. Ir jāuzlabo esošo dzīvojamo ēku energoefektivitāte, nepieciešams informēt iedzīvotājus par iespējām paaugstināt māju energoefektivitāti un iesaistīt tos projektu izstrādē un realizācijā. Esošā daudzdzīvokļu māju apsaimniekošana apmierina tikai 19% no aptaujātajiem respondentiem, intervijās norādīts, ka SIA "Lielvārdes Remte" nepieciešams uzlabot komunikāciju ar sabiedrību.

Novadā pagaidām plaši netiek izmantoti alternatīvie enerģijas resursi, piemēram, saules vai vēja enerģija.

6. Pašvaldības pārvaldība un drošība

6.1. Pašvaldības struktūra

Lielvārdes novada pašvaldību pārvalda novada balsstiesīgo iedzīvotāju ievēlētā dome, kas sastāv no 15 deputātiem. Domes darbu vada domes priekšsēdētājs un viņa vietnieks. Lai nodrošinātu pašvaldības darbību un sagatavotu jautājumus izskatīšanai domē, ir izveidotas piecas pastāvīgās komitejas: Finanšu komiteja, Attīstības komiteja, Tautsaimniecības komiteja, Izglītības, kultūras un sporta komiteja, Sociālo un veselības lietu komiteja.

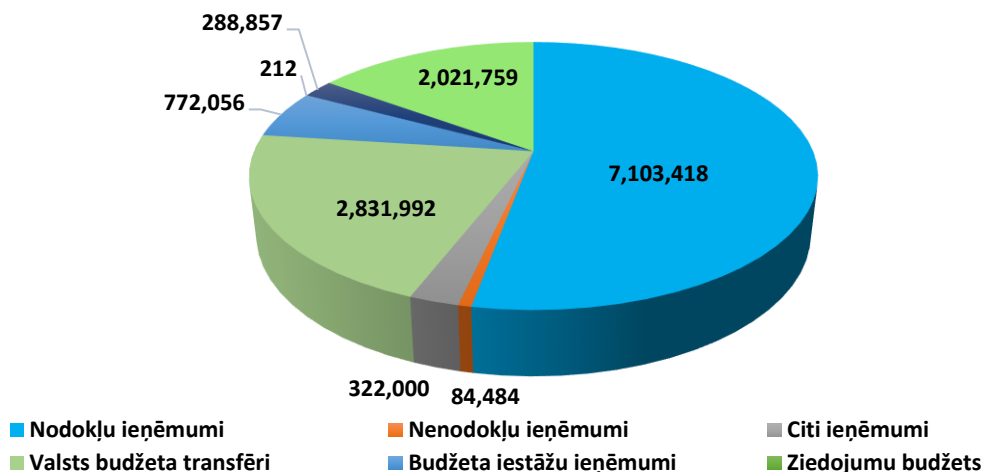
Pašvaldības pārvaldi veido pašvaldības izveidotās institūcijas un iestādes. Pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību teritoriālajās vienībās nodrošina pašvaldības izveidotās iestādes - Lielvārdes novada pašvaldības administrācija (Administrācija), Lēdmanes pagasta pārvalde un Jumpravas pagasta pārvalde.

Valsts un pašvaldības funkciju realizēšanai ir izveidotas 14 pašvaldības iestādes (novada pašvaldības struktūru skat. Pielikumā Nr.1). 2018.gadā pašvaldība kopsummā nodarbināja 677 cilvēkus, tai skaitā 87 darbiniekus administrācijā. SIA "Lielvārdes Remte" 2018.gadā nodarbināti 59 cilvēki.

Pašvaldība ir kapitāldaļu turētājs divās kapitālsabiedrībās: SIA "Lielvārdes Remte" 100% apmērā un SIA "Ogres rajona slimnīca" 17,5% apmērā, kā arī ir biedrības "Latvijas pašvaldību savienība" un Publisko un privāto partnerattiecību biedrības "Zied zeme" biedrs.

6.2. Pašvaldības budžets

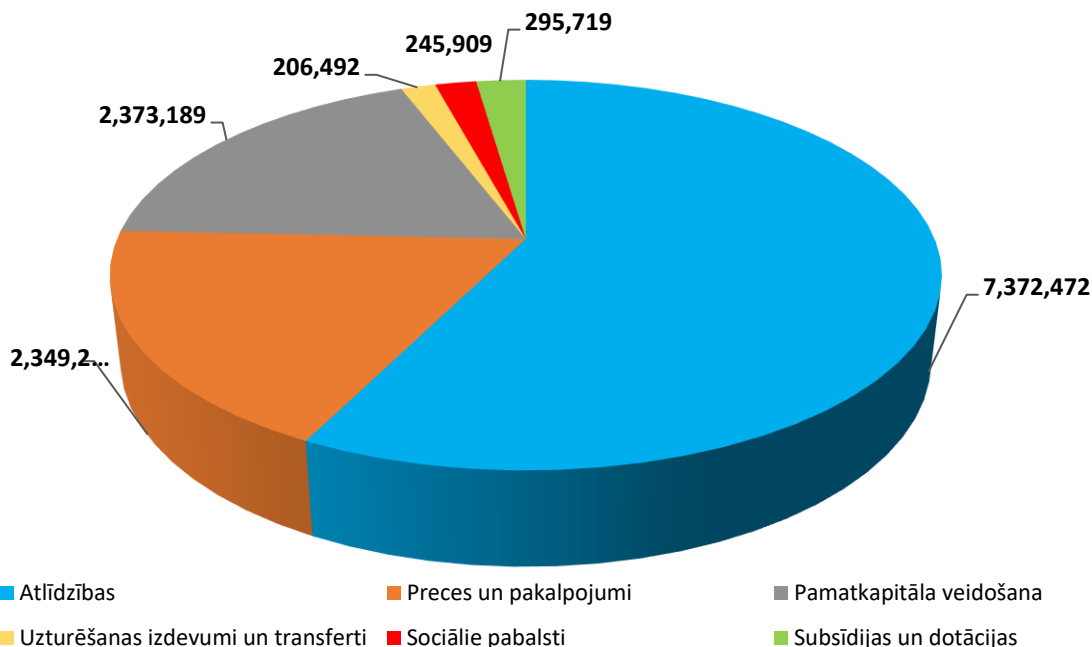
Pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta. Lielvārdes novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi 2018.gadā bija EUR 13 424 778, to struktūra redzama attēlā.

Lielvārdes novada budžeta ieņēmumu struktūra 2018.gadā. Datu avots: LNP

Papildus pašvaldības budžetam pieejami arī līdzekļi no Eiropas Savienības, kā arī aizdevumi investīcijām par kopējo summu 9,4 miljoni euro, tai skaitā ielu un ceļu atjaunošanai paredzēti 3,2 miljoni euro, ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstībai Lielvārdes pilsētā (3.kārtas realizācijai) 1,56 miljoni euro 2019.gadā, Jumpravas pagasta pārvaldes ēkas siltināšanai 1,4 miljoni euro. Pašvaldība piedalās arī ESF projektos kā "Deinstitucionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem", "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Lielvārdes novadā", kā arī ERAF projektiem attīsta veselības aprūpes un sociālos pakalpojumus Lielvārdes novadā. Pašvaldība aktīvi iesaistās dažādu izglītības projektu realizācijā.

2018.gadā pašvaldības pamatbudžeta izdevumu daļa bija 12,84 miljonu euro apmērā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2018.gadā lielāks finansējums novirzīts ekonomiskās darbības nodrošināšanai.

Lielvārdes novada budžeta izdevumu struktūra, 2018.gads. Datu avots: LNP

Uz 2019.gada 1.janvāri Lielvārdes novada pašvaldība ir noslēgusi 17 aizņēmumu līgumus par kopējo summu 8 578 522 euro, kas paredz saistības līdz 2038.gadam. Kredītu neatmaksātā daļa ir 4 517 741 euro. Novada pašvaldība ir sniegusi četrus galvojuma līgumus privātpersonu studiju kredītiem, šo aizņēmumu summas neatmaksātā daļa ir 11 462 euro un saistības paredzētas līdz 2026.gadam.

6.3. Sabiedrības drošība

Lielvārdes novadā kopš 2006.gada 18.janvāra darbojas novada pašvaldības policija, kas ir novada pašvaldības administrācijas struktūrvienība. 2018.gadā pašvaldības policijā strādāja 8 darbinieki, kuri nodrošināja sabiedrisko kārtību Lielvārdes novada administratīvajā teritorijā 16 stundas diennaktī. Pašvaldības policijas rīcībā ir viens transportlīdzeklis, kas tiek izmantots ikdienas patruļā, kā arī motorlaiva un speciālā piekabe laivas pārvadāšanai.

Lai palīdzētu uzturēt sabiedrisko kārtību un samazinātu noziedzīgu un prettiesisku darbību iespējamību, 2015.gadā Lielvārdes novadā tika uzstādītas vairākas videonovērošanas kameras pilsētas publiskajās vietās - tirgus laukumā, Lielvārdes novada Sporta centrā, Pašvaldības administrācijas ēkā un Lielvārdes dzelzceļa stacijas apkārtnē. 2018.gadā ir apstiprināta „Lielvārdes novada administratīvās teritorijas videonovērošanas koncepcija 2018. – 2021.”, kurā ietverta Lielvārdes novada teritorijas drošības politika, drošības vides raksturojums, videonovērošanas sistēmas uzdevumi un to izpildes kārtība. Saskaņā ar šo koncepciju 2018.-2019.gadā novadā plānots ieviest paplašinātu publiskās ārtelpas un pašvaldības iestāžu video novērošanas sistēmu.

Lielvārdes pašvaldība nodrošina darba vietu (telpu) Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Ogres iecirkņa darbiniekam. Ugunsdzēsības un glābšanas funkcijas veic valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Rīgas reģiona pārvaldes Ogres daļa un Lielvārdes novada brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība.

Civilās aizsardzības jomā novadā ir identificēti valsts nozīmes riska objekti, kuru avārijas gadījumā novada teritorijā var rasties būtiska nelabvēlīga ietekme. Pie valsts riska objektiem ir pieskaitāmi Ķeguma HES un Pļaviņu HES, Aviekstes HES, maģistrālais gāzes vads Rīga-Daugavpils un gāzes regulēšanas punkts “Kaibala”, dzelzceļa līnija Rīga-Krustpils Daugavpils-Indra, autoceļš A6 Rīga-Daugavpils-Paternieki. Šobrīd nav izstrādāts un apstiprināts

civilās aizsardzības plāns sadarbības teritorijām, līdz ar to pagaidām nav definēta pašvaldības rīcība un veicamās funkcijas riska objektu avārijas gadījumā.

6.4. Sadarbības teritorijas

Novada sadarbības jeb funkcionāli saistītās jomas un teritorijas atrodas arī ārpus viena novada administratīvajām robežām, bet pašvaldībām ir kopīgas intereses to izmantošanai. Lielvārdes novads robežojas ar Ogres, Ķeguma un Skrīveru novadiem. Kopīgi īstenojamie starpnovadu projekti ir upju, piemēram, Daugavas ilgtspējīga apsaimniekošana, sadarbojoties gan tūrisma attīstībā, gan zivju resursu atjaunošanā un apsaimniekošanā, Natura 2000 teritoriju apsaimniekošanā, kopīga veloceļu tīkla izveidē starp novadiem, kā arī sabiedriskā transporta maršrutu plānošanā.

6.5. Novērtējums

Lielvārdes novada budžeta ieņēmumi ir ar pieaugošu tendenci. Pašvaldība jau 2018.gadā veica darbības, lai uzlabotu situāciju ar identificētajām problēmām, piemēram, samazinātu izdevumus par apgaismojumu, uzlabotu ūdensapgādes un meliorācijas sistēmas.

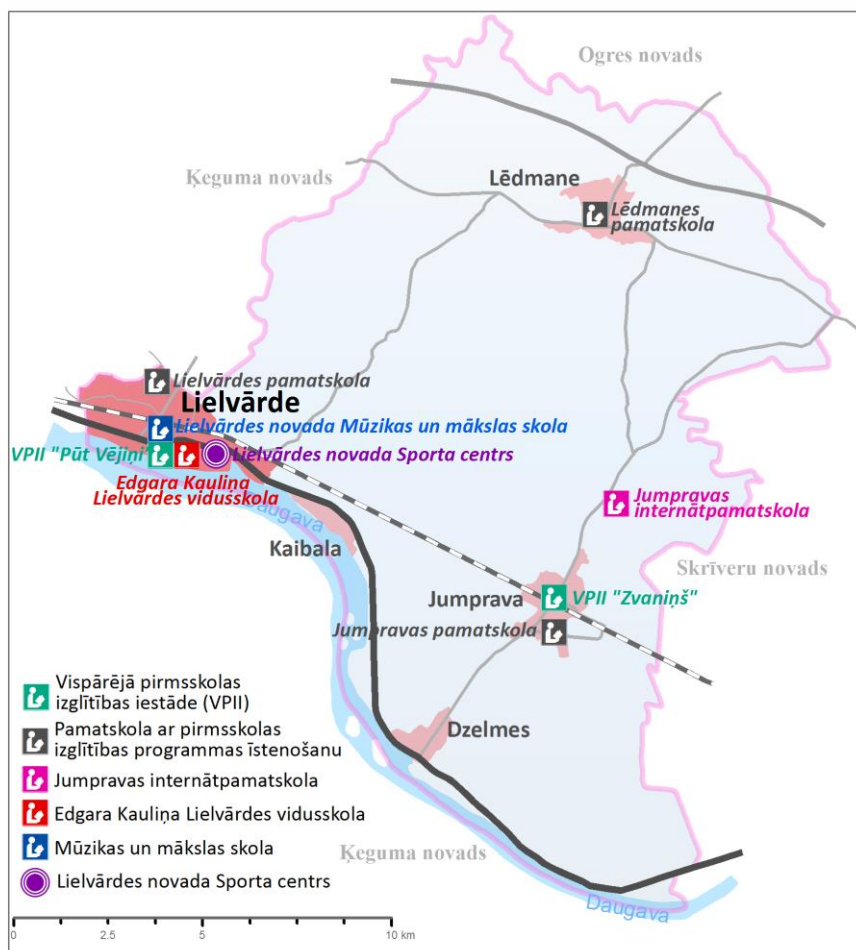
Saskaņā ar datiem no iedzīvotāju aptaujām, ar pašvaldības darbību apmierināti ir 30 - 40% no novada iedzīvotājiem; tiek norādīts, ka starp iedzīvotājiem un pašvaldību varētu būt labāka sadarbība un savstarpēja uzticēšanās, uzlabojot arī komunikāciju ar sabiedrību. Pašvaldībai jābūt proaktīvai un jāvēršas pie iedzīvotājiem, lai izzinātu iedzīvotāju vajadzības un teritorijas attīstības iespējas.

Iedzīvotāju aptaujas respondenti uzsver, ka pašvaldības institūcijām vajadzētu sadarboties ar Aizsardzības ministriju, lai savstarpēji koordinētu attīstības projektus un veiksmīgāk plānotu attīstību mājokļu, izglītības un uzņēmējdarbības jomās novada teritorijā.

2019.gadā plānoti būvdarbi projekta "Energoefektivitātes paaugstināšana Jumpravas pagasta pārvaldes ēkā" ietvaros, piesaistot ERAF finansējumu. Būvprojektā paredzēti ēkas siltināšanas būvdarbi, ēkas arhitektoniskā izskata un tehniskā stāvokļa uzlabošana, funkcionalitātes paaugstināšana un vides pieejamības nodrošināšana. Būvprojektā risināti arī Būvniecības valsts kontroles biroja atzinumā ietvertie norādījumi šīs ēkas turpmākas drošas ekspluatācijas nodrošināšanai.

7. Izglītība

Lielvārdes novadā ir izstrādāta novada izglītības attīstības programma. Saskaņā ar šo programmu ir optimizēts izglītības iestāžu tīkls - 2011.gadā novadā darbojās 11 izglītības iestādes, bet 2018.gadā - 8.

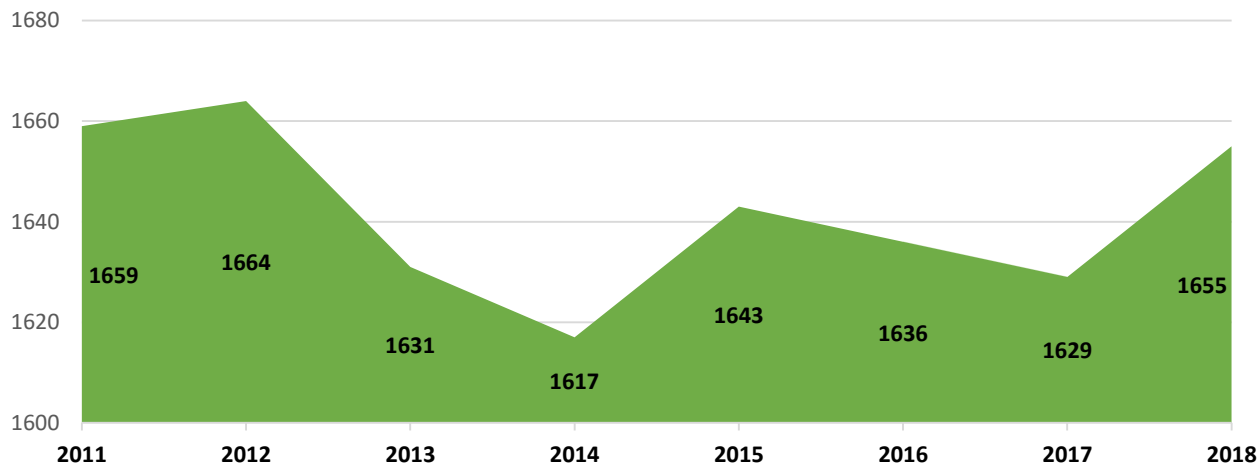
Lielvārdes novada izglītības iestādes

2011.gadā tika reorganizēta Kaibalas pamatskola, pārveidojot to par Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolas filiāli, 2013.gadā filiāle tika slēgta. Līdz 2017.gada septembra sākumam ēkā “Kaibalas skola” atradās VPII “Pūt Vējiņi” grupas, šobrīd “Kaibalas skola” ir slēgta. Turpmākai ēkas izmantošanai ir nepieciešama tās pārbūve; plānots, ka nākotnē tā varētu tikt izmantota kā daudzfunkcionāla ēka, kas saistīta ar mūžizglītības, sporta, kultūras jomām, kā arī mākslas aktivitātēm. No 2019.gada 1. augusta, nodrošinot izglītības likuma pārejas noteikumu izpildi, Jumpravas internātpamatskolas nosaukums tiks mainīts uz “Valdemāra pamatskola”, saglabājot speciālās izglītības iestādes tipu.

Lai uzlabotu pirmsskolas izglītības pieejamību, ar 2018.gada 1.septembri izveidotas jaunas pirmsskolas grupas Lielvārdes pamatskolā, nodrošinot vietu 67 bērniem. Tuvāko gadu laikā pašvaldība plāno jauna bērnu dārza būvniecību Lielvārdes pilsētā, tādā veidā ar pirmsskolas izglītības iespēju nodrošinot bērnus, kas gaida rindā, kā arī padarot novadu pievilcīgu dzīvošanai jaunajām ģimenēm.

2016.gadā tika apvienota Jumpravas Mūzikas un mākslas skola (JMMS) un Lielvārdes Mūzikas skola, izveidojot Lielvārdes novada Mūzikas un mākslas skolu (LNMMS).

2017.gadā veikta Jumpravas vidusskolas un VPII “Zvaniņš” reorganizācija, ar 2018.gada 1.augustu izveidojot Jumpravas pamatskolu.

Skolēnu skaita izmaiņas Lielvārdes novadā 2011. – 2018. gads. Datu avots: LNP

2018.gadā skolas gaitas Lielvārdes izglītības iestādēs uzsāka 1655 bērni. Lielvārdes pamatskolā - 359 bērni, tajā skaitā 67 pirmsskolas vecuma bērni, VPIL "Pūt vējiņi" 310 bērni, Lēdmanes pamatskolā 154 bērni, tajā skaitā 53 pirmsskolas vecuma bērni, Jumpravas pamatskolā 233 bērni, tajā skaitā 72 pirmsskolas vecuma bērni, Jumpravas internātpamatskolā 67 un Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolā 532 bērni.

7.1. Pirmsskolas izglītība

Pirmsskolas izglītība novadā tiek nodrošināta VPIL "Pūt vējiņi", Lielvārdes pamatskolā, Jumpravas pamatskolā un Lēdmanes pamatskolā. Speciālās pirmsskolas izglītības programmas nodrošina Jumpravas internātpamatskola, Lielvārdes pamatskola, Jumpravas pamatskola un VPIL "Pūt vējiņi". Kopējais pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kas apmeklē novada izglītības iestādes, pēdējos gados būtiski nav mainījies: 2016.gadā - 504 bērni, 2017.gadā - 512 bērni, 2018.gadā – 502 bērni.

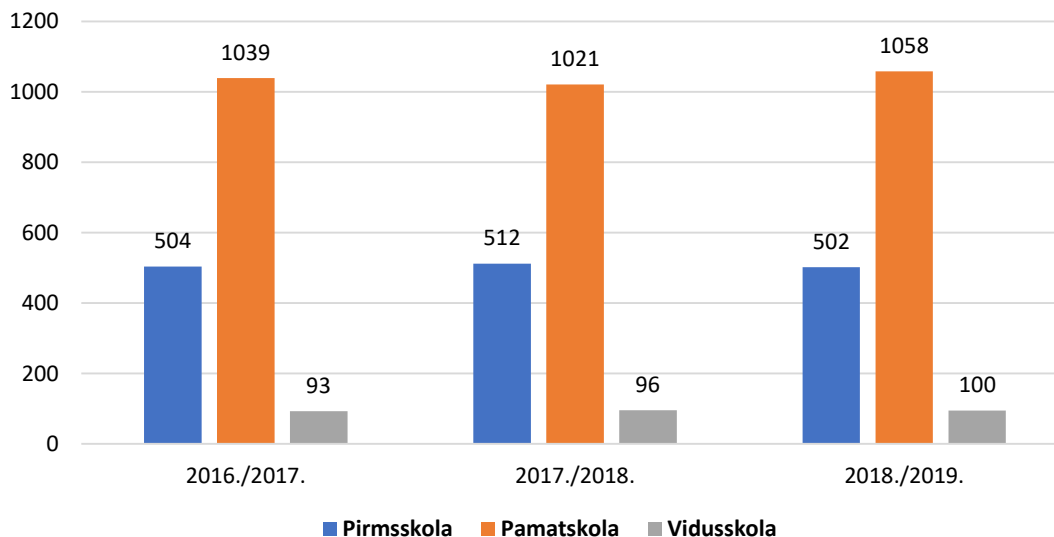
Līdz 2017.gada septembra sākumam ēkā "Kaibalas skola" atradās VPIL "Pūt Vējiņi" grupas. Pamatojoties uz Būvniecības valsts kontroles biroja atzinumu, "Kaibalas skolas" ēka tika slēgta, un 80 izglītojamiem tika pielāgotas telpas (kā pagaidu risinājums) VPIL "Pūt Vējiņi" un Lielvārdes pamatskolā. Tomēr arī papildu telpu pielāgošana nav atrisinājusi rindas jautājumu, un pieprasījumam uz vietu bērnudārzā ir tendence palielināties.

Šāds pagaidu risinājums palielināja grupu blīvumu, radot vairākus apgrūtinājumus: nepietiekama vēsturiski plānotā garderobes telpa, slikta vai neesoša skaņas izolācija starp grupām, telpu higiēnas prasības ir ievērojami pasliktinājušās, palielinot spriedzes apstākļus bērniem un pedagogiem. Augstākminētais attiecīgi pamato plānoto jauna bērnu dārza būvniecību Lielvārdes pilsētā tuvākajos gados.

7.2. Pamatskolas izglītība un vidējā izglītība

Lielvārdes novadā **pamatizglītību un vidējo izglītību**, t.sk speciālās pamatizglītības programmas var apgūt **piecās** izglītības iestādēs - Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolā, Lielvārdes pamatskolā, Lēdmanes pamatskolā, Jumpravas pamatskolā un Jumpravas internātpamatskolā. Šobrīd Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskola ir vienīgā vidējās izglītības iestāde novadā, kur iespējams apgūt vidējās izglītības programmas.

Jumpravas internātpamatskola īsteno divas speciālās pirmsskolas izglītības programmas, četras speciālās pamatizglītības programmas un divas arodizglītības programmas. Šo mācību programmu realizēšanu un skolas uzturēšanu finansē valsts. Skolēnu skaits skolā pakāpeniski samazinās, 2017./2018. mācību gadā izglītības iestādē mācījās 59 bērni.

Izglītojamo skaita izmaiņas Lielvārdes novada izglītības iestādēs, 2016.-2018. gads. Datu avots: LNP

Lai gan kopējais skolēnu skaits, kas apgūst pamatzglītības programmas pēdējo piecu gadu laikā nav krasi mainījies, Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolā kopš 2013./2014. gada audzēkņu skaits katru gadu palielinājās, savukārt Jumpravas vidusskolā samazinājās. 2017./2018. mācību gadā Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolā vidējo izglītību apguva 89 audzēkņi, bet Jumpravas vidusskolā tikai 7 skolēni, un kopš 2018.gada augusta tā pārveidota par Jumpravas pamatskolu.

Pašvaldības Izglītības nodaļa mērķtiecīgi izmanto Eiropas Savienības projektu iespējas, īstenojot tādu projektus kā: ESF projekts SAM 8.3.5. „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”, ESF projekts SAM 8.3.4. „Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus”, ESF projekts SAM 8.3.2. „Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”, ESF SAM 8.3.1.1. projekts „Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija”, ERASMUS+ Strukturētā dialoga projekts "Kopā varam labāk" un projekts jauniešiem "Proti un dari".

7.3. Interese izglītībā

Interese izglītību var apgūt visās pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs un profesionālās ievirzes izglītības iestādēs - Lielvārdes novada mūzikas un mākslas skolā un Lielvārdes novada Sporta centrā.

Lielvārdes novada mūzikas un mākslas skola piedāvā daudzveidīgas interese izglītības un pieaugušo neformālās izglītības programmas mūzikā un mākslā (gan valsts apmaksātas, gan kā maksas pakalpojumu). Valsts apmaksātās programmas ir ģitāristu ansamblis, lauku kapela, blokflautu pulciņš, kokļu kvartets, akordeonistu ansamblis, saksofonu kvartets un vokālā studija bērniem. Nodarbības bērniem līdz 6 gadu vecumam “Mazajā mūzikas skoliņā”, individuālās nodarbības instrumenta spēlē un solo dziedāšanā, kā arī neformālā izglītība mākslā pieaugušajiem ir pieejama par maksu.

Interese izglītības centrs “Lielvārdi” piedāvā interaktīvas izglītojošas nodarbības skolēniem, sākot no sākumskolas vecuma līdz pat vidusskolai. Bērni šeit apgūst teorētiskās zināšanas, darbojoties ar praktiskiem darbiem un eksperimentiem. Centrā tiek piedāvāti Tehniskās jaunrades, Mēroga modelēšanas, Elektronikas, Arduino robotikas, Virtuālo tehnoloģiju, Jauno programmētāju, kā arī Lego mehānikas un Lego robotikas pulciņi. Lielvārdes novada pašvaldība līdzfinansē skolēnu dalības maksu.

Interese izglītības centra "Lielvārdi" paspārnē darbojas arī “Mārītes Montessori māja”, kurā pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērni var apmeklēt dažādas Montessori nodarbības, angļu valodas nodarbības, kā arī logopēdijas, mūzikas un mākslas terapijas nodarbības individuāli vai nelielās grupās.

7.4. Profesionālās ievirzes izglītība

Lielvārdes novada Mūzikas un mākslas skolā īsteno piecpadsmit licencētas un akreditētas izglītības programmas, apgūstot dažādu mūzikas instrumentu - akordeona, vijoles, čella, ģitāras, kokles, flautas, klarnetes, saksofona un klavierspēli un vokālo mākslu, kā arī vizuāli plastiskās mākslas programmu (zīmēšana, gleznošana, kompozīcija, mākslas valodas pamati un datorgrafika). 2017./2018. mācību gadā skolā bija 209 audzēkņi, un tas ir par 33 audzēkņiem vairāk kā 2016./2017. mācību gadā.

Lielvārdes novada Sporta centrs koordinē sporta aktivitātes novadā un īsteno trīs profesionālās ievirzes izglītības programmas (florbols, teniss, vieglatlētika) - tās tiek īstenotas gan Sporta centrā, gan Lēdmanes pamatskolā un Lielvārdes pamatskolā. 2017./2018. mācību gadā Lielvārdes novada Sporta centrā bija 199 audzēkņi, un tas ir par 6 audzēkņiem mazāk kā 2016./2017. mācību gadā.

Tāpat novadā darbojas vairākas deju grupas visa vecuma interesentiem, pieejami valodu kursi, kā arī tautas tērpu darināšanas studija. 2018.gadā tika izbūvēts Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolas sporta laukums, dodot iespēju skolēniem droši, kvalitatīvi un aktīvi uzlabot savu fizisko veselību ārtelpā.

7.5. Darbs ar jaunatni

Darbs ar jaunatni tiek organizēts, pamatojoties uz **Lielvārdes novada Jaunatnes politikas attīstības programmu 2015.-2020. gadam**. Novadā darbojas Jaunatnes lietu speciālists, kas īsteno un koordinē informatīvus, izglītojošus un izklaides pasākumus, iesaistās novada kultūras dzīves organizēšanā, kā arī organizē Jauniešu biznesa ideju konkursu, lai veicinātu jauno uzņēmēju aktivitāti.

Kopš 2012.gada aktīvi darbojas Lielvārdes novada Jauniešu dome, kas sadarbībā ar Jaunatnes lietu speciālistu organizē jauniešiem aktuālus pasākumus, konkursus, tikšanās, forumus, piedalās novada kultūras un sporta dzīvē. Lielvārdes novada Sporta centrā ir izveidota jauniešu telpa, kur notiek jauniešu domes sēdes un pasākumi. Jaunatnes lietu speciālists koordinē jauniešu brīvprātīgo darbu novadā (kultūras, sporta, labdarības jomās), veicinot viņu līdzdalību, iekļaušanu sabiedrībā un jaunu prasmju attīstību. Jauniešiem ir iespēja reģistrēt sava brīvprātīgā darba stundas un gada beigās saņemt apbalvojumu. Izglītības nodaļas darbinieki raksta un īsteno projektus papildu finansējuma piesaistei jaunatnes **jomā**, piemēram, "Kopā varam labāk" (2018.-2019.gadā ERASMUS+ Jaunatne darbībā), Strukturētā dialoga starpnovadu (Lielvārdes, Ķeguma un Ogres novada) projekts "Kopā varam labāk", kura mērķis ir - veicināt jauniešu un lēmumu pieņēmēju dialogu, attīstot jauniešu politisko līdzdalību un izpratni par politiskās līdzdalības veidiem un iespējām Lielvārdes novada, Ķeguma novada un Ogres novada pašvaldībās.

2018.gadā Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas projekts "Runā, dari un maini!", kura mērķis - stiprināt un veicināt jauniešu uzņēmību, iesaistīt jauniešus pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs, veicināt jauniešu piederīguma apziņu Lielvārdes novadam. 2016.-2017.gadā ERASMUS+ Jaunatne darbībā Jauniešu un lēmumu pieņēmēju dialogs politiskās līdzdalības veicināšanai Lielvārdes novadā **"Nāc un runāt sāc!"**;

2016.gadā Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas starppaudžu projekts "Vecie un jaunie" sadarbībā ar Lielvārdes pensionāru biedrību. 2018.gada septembrī uzsākta dalība programmā "Skolas soma", kuras mērķis ir nodrošināt valsts noteiktā mācību satura un procesa ietvaros katram 1.-12.klases skolēnam iespēju klātienē izzināt un pieredzēt Latvijas dabas un kultūras vērtības, iepazīt zinātnes sasniegumus un uzņēmējdarbības veiksmes stāstus, nodrošinot pasākumiem finansējumu atbilstoši skolēnu skaitam.

2018.gada septembrī uzsākti jauniešu iniciatīvu projektu konkursi projektā "PUMPURS", 1.konkursa kārtā ir apstiprināti trīs jauniešu iniciatīvu projekti, saņemot ESF finansējumu.

2018.gada nogalē uzsākta dalība ESF projektā "PROTI un DARI", kurā jaunieši, kurš nemācās, nestrādā un nav reģistrēts Valsts nodarbinātības aģentūrā kā bezdarbnieks, bez maksas var uzlabot savu izglītību, iegūt praksi vai apgūt dažādas jaunas prasmes.

7.6. Novērtējums

Pašvaldība ir pārskatījusi skolu tīklu novadā, izvērtējot skolēnu skaitu un skolas attīstības perspektīvas, un veikusi nepieciešamās izmaiņas. Izglītības iestādēs jāturpina veikt ēku un infrastruktūras uzlabojumi, paplašinot telpas un veicinot to pieejamību, kā arī uzlabojot telpu dizainu un nodrošinot pilnvērtīgam izglītības procesam nepieciešamo aprīkojumu.

Lai nodrošinātu pirmsskolas izglītības programmu pieejamību Lielvārdes novada pagastos, pirmsskolas vai to grupas ir savienotas ar pagastā esošo pamatskolu, tādējādi koncentrējot pašvaldības resursus dažādiem izglītības pakalpojumiem. Pirmsskolas grupas ar pamatskolu ir apvienotas Lēdmanes pamatskolā, Jumpravas pamatskolā un Lielvārdes pamatskolā.

Lielvārdes pilsētā tuvākajos gados nepieciešamas jaunas telpas pirmsskolas bērnu vajadzībām Lielvārdes pamatskolas tuvumā, lai atslogotu Lielvārdes pamatskolas telpas, kas pašlaik ir pielāgotas 76 pirmsskolas bērnu izvietojšanai un mazinātu bērnu skaitu grupās VPIL "Pūt vējiņi".

Lielvārdes novadā darbu turpina Jumpravas internātpamatskola, kura nodrošina speciālo pamatizglītību un arodizglītību 30 novada un 37 citu novadu bērniem. Turpmāk jāizvērtē skolas attīstības iespējas un jāveic izmaiņas saskaņā ar ārējiem normatīviem aktiem.

Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolas attīstībā nozīmīga būs skolas specializācija vidējās izglītības posmā, kas nodrošinās vidusskolēniem izvēles mācību priekšmetu blokos un izglītības programmās. Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolai tuvākajā nākotnē jāatrisina jautājums par mācību klašu telpu atbilstību skolēnu skaitam klasē, jāuzlabo skolas vides pieejamības jautājumi.

Novadā ir labi attīstīta profesionālās ievirzes izglītība, nodrošinot iespēju bērniem un jauniešiem papildus iegūt izglītību sportā, mūzikā un vizuālajā mākslā. Pašvaldība nodrošina skolēnu pārvadājumus nokļūšanai uz profesionālās ievirzes izglītības iestādēm.

Novadā ir labi attīstītas interešu izglītības iespējas bērniem un jauniešiem, tās tiek regulāri pārskatītas un aktualizētas.

Pašvaldības realizētie projekti izglītībā dod papildu iespēju skolās nodrošināt jaunā mācība satura aprobēšanu (Lielvārdes pamatskolā), jaunu mācību priekšmetu ieviešanu (Dizains un tehnoloģijas - Lielvārdes pamatskolā; 3 pedagoga palīga amata vietas Jumpravas pamatskolā), karjeras pedagoga darba samaksa 4 novada skolās un finansējums skolu plānotajiem karjeras izglītības atbalsta pasākumiem.

Novada jauniešiem ir iespējas piedalīties jauniešu sabiedriskās dzīves organizēšanā, piedaloties Jauniešu domes darbā, jauniešu iniciatīvu projektos, brīvprātīgajā darbā, sadarbojoties ar jaunatnes lietu speciālisti un jaunatnes darbinieku.

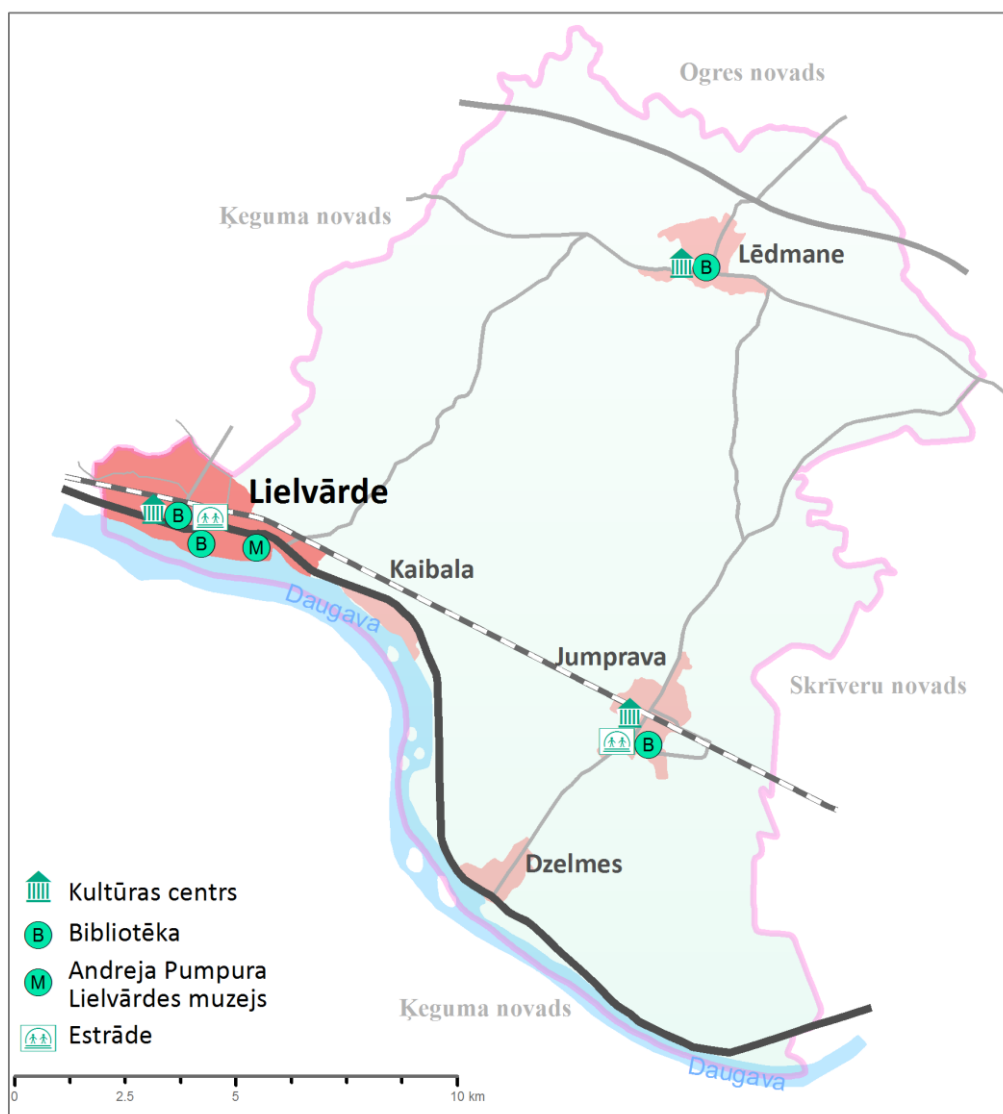
2019.gadā novada izglītības sistēmas uzturēšanai un attīstībai pašvaldība ielāņojusi vairāk kā 46% līdzekļu no pamatbudžeta, tai skaitā valsts mērķdotācijas pedagoga darba algām janvāra – augusta mēnešiem. Līdztekus finansējumam izglītības iestāžu iekštelpu remontam, apkārtējās teritorijas labiekārtošanai un materiāltehniskās bāzes pilnveidošanai, pašvaldība ir plānojusi investīcijas Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskolas pārbūvei, ūdens un kanalizācijas sistēmas renovācijai bērnu dārzā "Pūt vējiņi", Lēdmanes pamatskolas 1.stāva rekonstrukcijai, Jumpravas pamatskolas ēdnīcas telpu kapitālajam remontam, Lielvārdes pamatskolas cokola daļas un celiņu remontam. 2019.gadā izsludināts metu konkurss jauna korpusa izbūvei pirmsskolas izglītības nodrošināšanai.

Iedzīvotāju aptaujas respondenti kā vienu no Lielvārdes novada steidzami risināmiem jautājumiem min brīvu vietu pieejamību pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs. Respondenti pozitīvi novērtējuši izglītības iestāžu pieejamību, mācību kvalitāti, ēdināšanas pakalpojuma kvalitāti, kā arī ārpus stundu darbu. Respondenti norāda, ka atsevišķām iestādēm nepieciešams uzlabot nokļūšanu uz tām un komunikāciju ar vecākiem, kā arī savstarpējo iekšējo komunikāciju.

8. Kultūra

Lielvārdes novadā ir aktīva kultūras dzīve. Par kultūras jomu Lielvārdes novadā atbild 2016.gadā izveidotā pašvaldības iestāde Lielvārdes novada Kultūras centrs (LdNKC). LdNKC galvenais uzdevums ir izstrādāt un realizēt vienotu kultūras politiku novadā, izvirzīt un īstenot ilgtermiņa kultūras dzīves mērķus. Ar 2018.gada aprīli stājās spēkā izmaiņas LdNKC struktūrā, kā rezultātā par kultūras norisēm novadā rūpējas LdNKC un tā sešas struktūrvienības – Jumprava kultūras nams, Lēdmanes tautas nams, Andreja Pumpura Lielvārdes muzejs, Lielvārdes pilsētas bibliotēka ar filiālbibliotēku “Lāčplēsis”, Lēdmanes un Jumpravas pagastu bibliotēkas.

Trīs novada bibliotēkas sniedz ne vien tradicionālos pakalpojumus, bet tajās ir izveidoti arī publiskās pieejas interneta punkti, kas tiek aktīvi izmantoti. Bibliotēku sistēmas *BIS Alise* ieviešana ir uzlabojusi bibliotekāru darbu un apmeklētāju uzskaiti.

Kultūras iestādes Lielvārdes novadā
(Kultūras centrs kā kultūras nama infrastruktūra teritorijā)

8.1. Pasākumu skaits kultūras namos un tautas namos

Kopumā novadā 2017.gadā ir palielinājies kultūras pasākumu skaits, izņemot Jumpravas kultūras namā, kur ar katru gadu pasākumu skaits samazinās. 2018.gadā nedaudz samazinājies arī kopējais kultūras pasākumu apmeklētāju skaits, toties ir palielinājies dalībnieku skaits amatiermākslas kolektīvos. XXVI Vispārējos Latviešu Dziesmu un XVI deju svētkos piedalījās 391 dalībnieks no Lielvārdes novada.

		2015	2016	2017
Pasākumu skaits	Kultūras nams "Lielvārde"	182	215	220
	Jumpravas kultūras nams	123	62	52
	Lēdmanes tautas nams	45	52	60
Kopā:		350	329	332
Apmeklētāju skaits	Kultūras nams "Lielvārde"	49688	58069	50000
	Jumpravas kultūras nams	7283	11574	9752
	Lēdmanes tautas nams	3327	3774	400
Kopā:		60298	73417	60152
Amatierkolektīvu skaits	Kultūras nams "Lielvārde"	12	13	13
	Jumpravas kultūras nams	9	9	9
	Lēdmanes tautas nams	4	4	4
Kopā:		25	26	26
Amatierkolektīvu dalībnieku skaits	Kultūras nams "Lielvārde"	429	470	480
	Jumpravas kultūras nams	185	164	164
	Lēdmanes tautas nams	51	57	57
Kopā:		665	691	701
Darbinieku skaits	Kultūras nams "Lielvārde"	25	27	25
	Jumpravas kultūras nams		16	
	Lēdmanes tautas nams	6	6	6
Kopā		31	49	31

Pārskats par kultūras aktivitātēm Lielvārdes novadā. Datu avots: LNP

Lielvārdes novadā kultūras pasākumi notiek arī brīvā dabā Rembates parka Spīdālas saliņā. Tie ir gadskārtu ieražu svētki, starpnovadu pasākumi un valsts mēroga pasākumi – Latvijas skatītāju aptaujas par mīļāko dziesmu "Latvijas Sirdsdziesma" noslēguma koncerts. Atpazīstamākais novada kultūras notikums ir *Novada svētki*, kas tiek svinēti ik gadu jūlija beigās, un svētku pasākumi notiek Lielvārdē un pagastu centros. Tradicionāli novadā tiek svinēti arī gadskārtu svētki un notiek amatiermākslas kolektīvu koncerti. Regulāri tiek organizēti tematiski pasākumi, populāru viesmākslinieku koncerti un izrādes, kā arī tiek plānotas dažādas izstādes.

8.2. Bibliotēkas

Lielvārdes novada bibliotēku darbu koordinē un metodiski vada Ogres Centrālā bibliotēka. Lielvārdes novadā ir trīs bibliotēkas: Lielvārdes pilsētas bibliotēka ar filiālbibliotēku "Lāčplēšis", Jumpravas pagasta bibliotēka un Lēdmanes pagasta bibliotēka. Bibliotēkas veic iespieddarbu uzkrāšanu, sistematizēšanu un saglabāšanu, nodrošina informācijas pieejamību un izmantošanu iedzīvotājiem.

		2015	2016	2017
Apmeklējumu skaits	Lielvārdes pilsētas bibliotēka	18229	16 834	16341
	Lāčplēša bibliotēka	8333	8016	6597
	Jumpravas pagasta bibliotēka	4621	4212	4262
	Lēdmanes pagasta bibliotēka	6228	6243	4000
Kopā:		374111	35305	31200
Tematisko pasākumu skaits	Lielvārdes pilsētas bibliotēka	55	42	45
	Lāčplēša bibliotēka	90	83	52
	Jumpravas pagasta bibliotēka	4	4	4
	Lēdmanes pagasta bibliotēka	18	16	21
Kopā:		167	145	122

Lielvārdes novada bibliotēku apmeklētāju un tematisko pasākumu skaits. Datu avots: www.kulturaskarte.lv

Neskatoties uz to, ka iedzīvotāju skaits Lielvārdes novadā samazinās, bibliotēku lietotāju skaits ir palielinājies. To sekmē ne vien pieejamais daudzveidīgais grāmatu un preses izdevumu klāsts, bet arī bibliotēkās rīkote pasākumi: tematiskās pēcpusdienas, prezentācijas, izstādes u.c. Bibliotēkas aktīvi sadarbojas ar visām pašvaldības iestādēm, nevalstiskām organizācijām un biedrībām.

8.3. Muzejs

Andreja Pumpura Lielvārdes muzejs darbojas kopš 1970.gada, un tā darbība tiek attīsta trīs virzienos – krājuma veidošana un saglabāšana, pētnieciskais darbs, kultūras mantojuma popularizēšana.

Pētnieciskā darba ietvaros tiek sekmēta sabiedrības interese un vēsturiskā izpratne par Lielvārdes novada kultūrvēsturisko mantojumu, publisko darba rezultātus un veidojot daudzveidīgu kultūrtūrisma piedāvājumu.

Muzeja mārketinga aktivitātes sevī ietver regulāru informācijas apmaiņu starp muzeju un sabiedrību, sniedzot ieskatu muzeja piedāvājumā un aktualitātēs, un izzinot sabiedrības viedokļus, vēlmes, intereses muzeja darba plānošanai. Liela nozīme ir muzeja sadarbības partneriem. Muzejs sadarbojas ar Lielvārdes novada uzņēmējiem un amatniekiem, mācību iestādēm, bibliotēkām, kultūras namiem, Dienas centru, NBS GS aviācijas bāzi Lielvārdē kā arī citiem muzejiem un arhīviem.

		2015	2016	2017
Darbs ar apmeklētājiem				
1.	Apmeklējumu skaits	15 103	14 079	13 697
2.	Novadīto ekskursiju skaits	419	334	356
3.	Novadīto muzejpedagoģisko programmu skaits	196	172	175
4.	Nolasīto lekciju skaits	6	4	9
5.	Noorganizēto pasākumu skaits	16	18	18
Krājuma darbs				
1.	Jauniegūto krājuma vienību skaits	239	152	170
2.	Inventarizēto krājuma vienību skaits	239	158	140

3.	Kopkatalogā ievadīto krājuma vienību skaits	449	236	200
4.	Izmantoto krājuma vienību skaits	837	776	700
Pētniecības darbs				
1.	Priekšmetu skaits, kuriem veikta zinātniskā inventarizācija	239	118	100
2.	Raksti presē	16	17	12
Ekspozīciju darbs				
1.	Pastāvīgo ekspozīciju skaits	4	4	4
2.	Izstāžu skaits muzejā	9	8	14
3.	Izstāžu skaits ārpus muzeja	6	3	5

Datu avots: A.Pumpura Lielvārdes muzejs

8.4. Novērtējums

Lielvārdes novada Kultūras centrs organizē gan maksas, gan bezmaksas pasākumus iedzīvotājiem. Iedzīvotāji vēlas apmeklēt kvalitatīvus un profesionālu mākslinieku koncertus, izrādes. Attīstoties jaunajām tehnoloģijām, ir nepieciešama uzlabot kultūras un tautas namu tehnisko bāzi. Darbinieku skaits kultūras iestādēs ir stabils, taču ir atsevišķu speciālistu (skaņas un gaismas iekārtu tehniķu) trūkums.

Būvniecības valsts kontroles biroja pārbaudes rezultātā konstatēts, ka nepieciešams veikt Lielvārdes novada Kultūras centra skatītāju Lielās zāles atjaunošanas darbus, lai uzlabotu telpas drošību. Esošās Lielvārdes pilsētas bibliotēkas telpas Kultūras centrā nenodrošina vides pieejamību un neatbilst iestādes specifikai, tāpēc nepieciešams risināt jautājumu par bibliotēkai piemērotu telpu nodrošināšanu. Tāpat sliktā tehniskā stāvokļa dēļ 2017.gadā tika slēgta Jumpravas estrāde, tomēr plānota tās atjaunošana nākotnē.

Lielvārdes novada Kultūras centra organizētos brīvdabas pasākumus apmeklē gan vietējie, gan arī tuvākajos novados dzīvojošie iedzīvotāji. Plašākiem un modernākiem maksas pasākumiem nepieciešams veikt Spīdolas saliņas atjaunošanu.

Lielvārdes novads novietojuma ziņā ir piemērots dažādu plašu kultūras pasākumu un koncertu organizēšanai, tādēļ ir iespējas attīstīt pasākumu tūrisma, kas balstīts uz kultūras tradīcijām un vērtībām. Pašvaldībā ik gadu tiek organizēti Baltā galdauta svētki, Lielvārdes novada svētki "Zīmju ceļš", Dzejas dienas, Muzeju nakts, Andreja Pumpura dzimšanas diena, Lāčplēša dienai veltīts pasākums "Lāčplēša spēka mantinieki", Andreja diena un valsts svētku pasākumi. Par tradīciju kļuvis Gunāra Priedes teātra festivāls "Pie mums martā". Novadā ir aktīva amatiermākslas kustība, kas rezultējas ar labiem un izciliem novērtējumiem ikgadējās skatēs.

Novada svētkus kā pozitīvāko kultūras notikumu ir novērtējuši vairāk kā 30% aptaujāto novada iedzīvotāju. Iedzīvotāji lielākoties ir apmierināti un drīzāk apmierināti ar amatiermākslas kolektīvu piedāvājumu un iespējām to apmeklēt, kultūras pasākumu kvalitāti, pieejamību un piedāvājumu.

Lai panāktu aktīvāku kultūras pasākumu apmeklējumu, tos, iespējams, jāriko mazākā skaitā, bet kvalitatīvākus, nodrošinot to popularizēšanu, sadarbībā ar pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālistu.

9. Sports

Valsts sporta politikas pamatnostādnes un novada sporta politiku realizē Lielvārdes novada Sporta centrs. Galvenās novada sporta aktivitātes notiek Lielvārdes sporta hallē, pie tās ir izveidoti arī pludmales volejbola laukumi. Tāpat sporta aktivitātēm ir pieejami Jumpravas pamatskolas un Lēdmanes pamatskolas stadioni un Lielvārdes stadions.

	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.	2017./2018.
Sporta centra audzēkņi	208	221	202	205	199

Audzēkņu skaits sporta centrā, 2013.-2018.gads. Datu avots: LNP

Pašvaldība veicina veselīga dzīvesveida un sporta attīstību novadā: ir izstrādāti noteikumi par atbalsta sniegšanu juridiskām, fiziskām personām un nevalstiskām organizācijām, veicinot sporta aktivitātes un sporta nozares attīstību Lielvārdes novadā. Lielvārdes novads atbalsta sporta aktivitātes novadā gan piešķirot finansējumu, gan līdzdarbojas sporta projektu īstenošanā un/vai sacensību organizēšanā, kā arī sniedz informatīvu atbalstu.

	Sporta veids	Komanda
1	Basketbols	SK "Lielvārde"
2	Basketbols	"Lielvārde/Bacca"
3	Basketbols	"Jumprava"
4	Futbols	FK "Lielvārde"
5	Volejbols	"Jumprava"
5	Volejbols	"LEC"
7	Hokejs	HK "Lāčplēsis"
8	Florbols	"Lielvārde/FANS"
9	Riteņbraukšana	"Jumprava-Dendrārijs"
10	Skijorings-motobraukšana	"PaTī"

Sporta komandas Lielvārdes novadā, 2018.gads. Datu avots: LNP

No 2017.-2019.gadam Lielvārdes novadā tiek realizēts ESF projekts "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Lielvārdes novadā", kura ietvaros bez maksas iedzīvotājiem tiek organizētas lekcijas, izglītojoši pasākumi un dažādas sporta nodarbības un citas veselību veicinošas aktivitātes.

9.1. Novērtējums

Pašvaldība finansiāli un informatīvi atbalsta gan individuālus sportistus, gan sporta komandas un sacensību rīkošanu. Novadā ir salīdzinoši plaša sporta infrastruktūra un iespējas nodarboties ar sportu, taču nav āra basketbola laukuma, skeitparka un citas, uz jauniešiem un āra sporta aktivitātēm orientētas infrastruktūras.

Novada sporta centrs nodrošina iespējas novada iedzīvotājiem nodarboties ar sportiskām aktivitātēm, tostarp bez maksas izmantot Lielvārdes novada Sporta centra zāli. Sporta centrā ir pieejamas arī dažādas nodarbības (ārstnieciskā vingrošana, zumba, pilates, mūsdienīgu dejas, kultūrisms un fitness, u.c.). Iestādē mācību procesa īstenošana notiek labā līmenī atbilstoši profesionālās ievirzes programmu uzdevumiem un tiek veicināta bērnu un jauniešu personības attīstība.

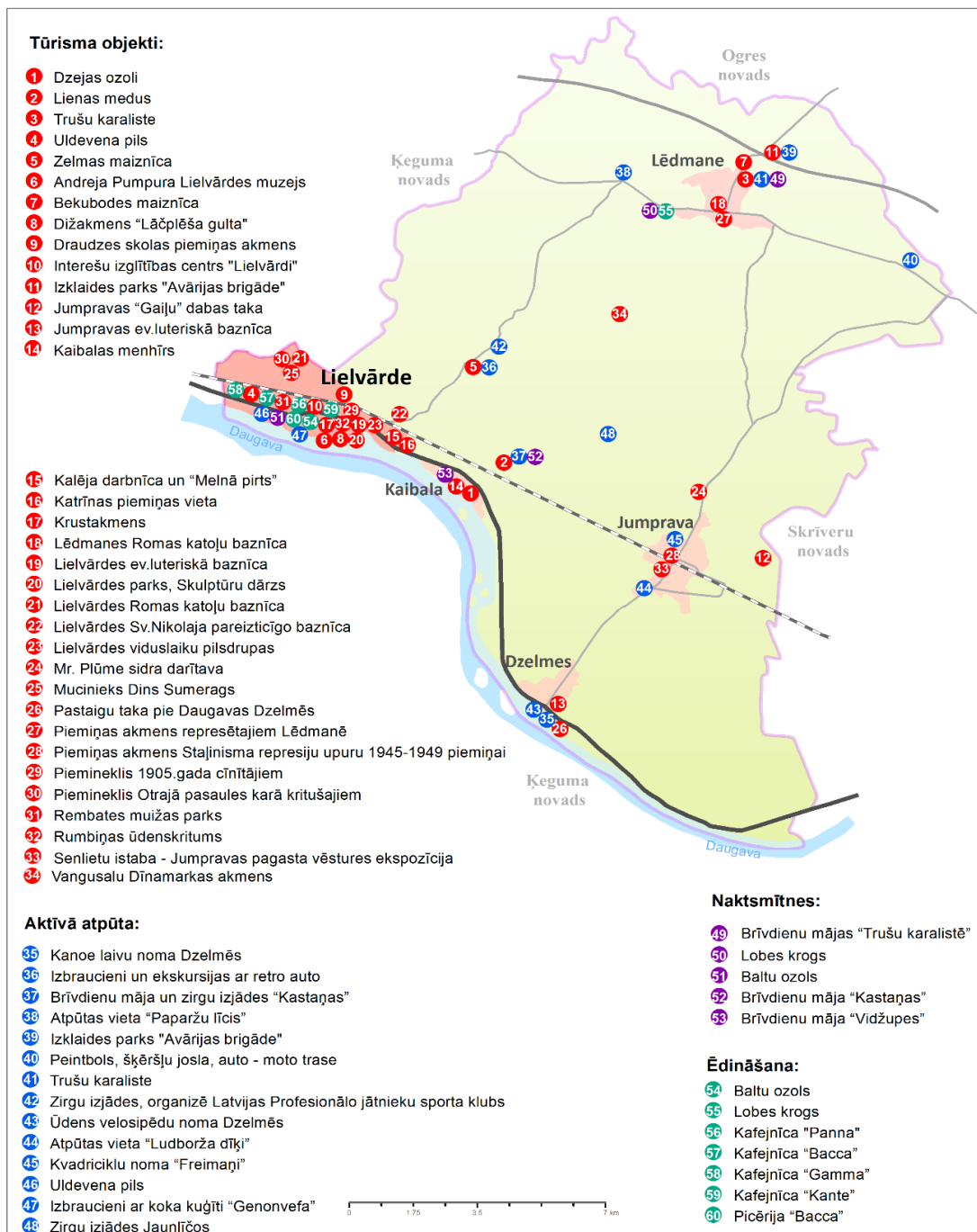
Nepieciešams izvērtēt Sporta centra sacensību, treniņu noslogojumu un iespējas izmantot citas novada izglītības iestāžu sporta bāzes aktīvās atpūtas iespējām.

Lielvārdes novada attīstības programma 2019.-2025.gadam
Pašreizējās situācijas raksturojums

Aptaujas anketā Lielvārdes novada iedzīvotāji norāda, ka ir apmierināti ar telpām un materiāltehnisko nodrošinājumu Sporta centrā. Kopumā aptuveni 60 % iedzīvotāju ir apmierināti ar aktīvās atpūtas un piedāvātajām sportošanas iespējām novadā.

10. Aktīvā atpūta un tūrisms

Nozīmīgs kultūras un dabas tūrisma attīstības resurss Lielvārdes novadā ir kultūrvēsturiskais un dabas mantojums kā Daugava, Ogres upe, parki un rekreācijas objekti.

Tūrisma infrastruktūra un aktīvās atpūtas vietas Lielvārdes novadā

Lielvārdes novadā ir pieejama plaša aktīvās atpūtas un izklaides infrastruktūra. Nozīmīgākie objekti ir modernais izklaides un atpūtas parks ģimenēm ar bērniem "Avārijas Brigāde", vairākas makšķerēšanas un atpūtas vietas, zirgu izjādes vietas, peintbols, šķēršļu josla un automoto trase. Tiek organizēti izbraucieni ar plostu un

Lielvārdes novada attīstības programma 2019.-2025.gadam
Pašreizējās situācijas raksturojums

izbraucieni ar retro auto, ir pieejama kvadraciklu noma Jumpravā un ūdensvelosipēdu noma Dzelmeš. Ir izveidotas arī īpašas kāzu tradīciju programmas "Uldevena pils", Andreja Pumpura Lielvārdes muzejā un "Zelmas maiznīcā". Lielvārdes novadā ir arī 4 nakšņošanas vietas: 1 viesnīca un 4 viesu jeb brīvdienu mājas.

Lielvārdē ir izveidoti divi tūrisma maršruti: "Lielvārdes novada amatnieki un saimniecības" 40 km garumā un "Izklaides un izziņas maršruts ģimenēm ar bērniem" 45 km garumā. Tūrisma maršrutos norādītie objekti ir atrodami 2017.gada Lielvārdes novada tūrisma kartē, kas pieejama novada mājas lapā un tūrisma informācijas centrā. Lielvārdes novadā ir apskatāmas vairāku amatnieku un mājražotāju saimniecības: mucenieks Dins Sumerags, kalēja darbnīca un "Melnā pirts". Ar maizes cepšanas stāstu iespējams iepazīties "Zelmas maiznīcā", bet "Lienas medus" piedāvā stāstījumus par bišsaimniecību. Ir pieejamas ekskursijas sidra darītavā "Mr.Plūme".

Lielvārdes novadā ir valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļi, kuri jau šobrīd ir iekļauti vairākos tūrisma maršrutos. Kā viens no svarīgiem kultūras vēstures objektiem ir pilsdrupas Lielvārdes parkā un Andreja Pumpura Lielvārdes muzejs, šo objektu potenciālu ir vērts izmantot izglītības tūrisma attīstībā.

Tūrisma statistika par novada apmeklējumu pieejama tikai par pēdējiem diviem gadiem, bet jau šajā periodā redzams ievērojams apmeklētāju skaita pieaugums: ja 2017.gadā novadā reģistrēti 101 646 apmeklētāji, tad 2018.gadā jau 119 559.

10.1. Novērtējums

Nozīmīgs aktīvās atpūtas resurss – Daugava un Ogres upe kā tūrisma attīstības potenciāls. Iedzīvotāji norāda, ka trūkst plāna un kopēja redzējuma tūrisma attīstībai. Uzņēmēji norāda, ka nav skaidra Daugavas attīstība starp HES, tostarp, ūdens izmantošana, bet šajā jomā trūkst tūrisma attīstības programmas (stratēģijas). Iedzīvotāji vēlas, lai būtu nodrošināta pieeja Daugavai un būtu nepieciešams izveidot promenādi vai pastaigu taku gar Daugavu, kā arī attīstīt ūdens tūrisma un atpūtas piedāvājumu pie Daugavas.

2018.gadā jau iezīmējās novada potenciāls organizēt dažādus liela mēroga brīvdabas pasākumus. Lielvārdes novadā ir iespējams attīstīt pasākumu tūrisma gan izmantojot jau esošo infrastruktūru, gan uzlabojot to, gan izveidojot jaunu. Labs piemērs ir Lielvārdes novadā īstenotais inovatīvais projekts "Viedzīmes". Viedzīmes ir vides mākslas objekti, kas veidotas kā Lielvārdes jostas fragmenti. Pirmās viedzīmes ir uzstādītas Rembates parkā un Lielvārdes parkā.

Lielvārdes novadā ir nepieciešams uzlabot infrastruktūru-veloceliņus un gājēju celiņus, atpūtas vietas, iekārtot parkus un skvērus, šo infrastruktūru var izmantot gan tūristi, gan novada iedzīvotāji ikdienā.

Ņemot vērā kultūras un vēstures mantojumu, Lielvārdes novadā ir iespējams attīstīt izglītības tūrisma. Nepieciešams izvērtēt iespējas paplašināt Andreja Pumpura Lielvārdes muzeju, kā arī veidot jaunas, atraktīvas ekspozīcijas.

Lielvārdes novadā nav oficiāli marķēti veloceliņš, bet velo infrastruktūra ir attīstīta Lielvārdes pilsētas teritorijā gar A6 autoceļu, savienojot Lielvārdes pilsētas centru ar Lāčplēsi un Lāčplēša kapiem. Iedzīvotāju aptaujā 23 % no respondentiem ir apmierināti ar veloceliņu infrastruktūru, savukārt, 40 % respondentu ir apmierināti ar brīvā laika pavadīšanas iespējām Lielvārdes novadā.

Ievērojams ieguldījums novada vietu sakopšanā ir aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma - Rembates parka teritorijas labiekārtošana (divās kārtās) Lielvārdē, padarot to par skaistu, sakoptu un dažādām aktivitātēm pielāgotu vietu, kur Lielvārdes pilsētas un novada iedzīvotājiem un viesiem atpūsties kopā ar ģimeni. Projekta rezultātā ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansējuma atbalstu ierīkoti versajas seguma un bruģēti gājēju celiņi, izvietoti atpūtas soliņus un atkritumu urnas, izbūvētas platformas vides dizaina objektiem - Goda krēsliem ievērojamiem novadniekiem; labiekārtota Rembates parka daļa ap Spīdālas saliņu – veikta gājēju celiņu izbūve, estrādes kāpņu remonts, izbūvētas platformas vides dizaina objektiem. Parka labiekārtojums papildināts ar dabīgiem parkiem un ainavām paredzētām rotaļu iekārtām.

Tāpat, 2018.gadā īstenojot Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai līdzfinansētu projektu "Mūzikas un mākslas dārzs Lielvārdē", ir labiekārtota Lielvārdes novada Mūzikas un mākslas skolas teritorija - uzstādīta nojume un skatuve radošām nodarbībām, brīvdabas koncertiem, uzstādīti āra mūzikas instrumenti,

padarot muzicēšanu pieejamu jebkuram iedzīvotājam. Projekta ietvaros veikta arī teritorijas labiekārtošana, izveidojot bruģētus gājēju celiņus nošu atslēgas formā, uzstādot soliņus un ierīkojot ugunsкура vietu.

Arī 2019.gadā tiks turpināta Lielvārdes pilsētas Lāčplēša (centra) laukuma labiekārtošana, izveidojot laukumu ar slēgta un vaļēja tipa tirdzniecības stendiem.

11. Veselība un sociālā vide

11.1. Veselība

Lielvārdes novadā darbojas astoņas ģimenes ārstu prakses – sešas Lielvārdē, pa vienai Jumpravā un Lēdmanē, kā arī Dr.Širova klīnika, kurā pieejami ķirurgu, traumatologa-ortopēda, neirologa, fizioterapeita un kardiologa pakalpojumi. Dažādu speciālistu konsultācijas pieejamas arī ģimenes ārstu praksēs Jumpravas pagastā. Novadā darbojas četras zobārstniecības prakses, papildus tam Lielvārdē ir pieejami divu acu ārstu-optometristu, podologa un otolaringologa pakalpojumi. Ārpus darba laika, brīvdienās un svētku dienās neatliekamo medicīnisko palīdzību sniedz SIA “Ogres rajona slimnīca”, kas atrodas 19 km attālumā no Lielvārdes, bet Lielvārdes novadā ir Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķu brigādes punkts. 2018.gadā izstrādāts Lielvārdes poliklīnikas telpu pārbūves projekts. 2019.gadā paredzēts projektu realizēt.

Kopš 2017.gada novadā tiek īstenots ESF līdzfinansēts projekts “Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Lielvārdes novadā”, kura mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem Lielvārdes novada iedzīvotājiem. Projekta ietvaros tiek īstenoti informatīvi izglītojoši un fiziskās aktivitātes veicinoši pasākumi.

11.2. Sociālie pakalpojumi

Lielvārdes novada teritorijā sociālos pakalpojumus sniedz pašvaldības iestāde Lielvārdes novada sociālais dienests (turpmāk – Sociālais dienests) un tā struktūrvienība Sociālais dienas aprūpes centrs (turpmāk – Dienas centrs). Sociālais dienests nodrošina šādus pakalpojumus: sociālie pabalsti, aprūpe mājās, asistenta pakalpojumi, sociālā darba pakalpojumi, servisa dzīvokļa pakalpojumi un sociālā dzīvokļa pakalpojumi, sociālās rehabilitācijas pakalpojums ģimenēm ar bērniem to dzīvesvietā, psihologa pakalpojumi, u.c. 2017.gadā Sociālajā dienestā strādāja 23 darbinieki.

Dienas centrs sniedz sociālos pakalpojumus pensijas vecuma personām, personām ar invaliditāti un citām personu grupām, kurām nepieciešama palīdzība gan krīzes, gan ikdienas situācijās, lai rastu brīvā laika pavadīšanas iespējas un iekļaušanos sabiedrībā. Centrā ir izveidotas atbalsta grupas personām ar intelektuāla un garīgās attīstības traucējumiem, personām pēc insulta un ar funkcionālas dabas traucējumiem un atbalsta grupa alkoholiķu ģimenēm ar bērniem. Dienas centrā ir pieejami dažādi pakalpojumi - veļas mazgāšana, duša; ir izvietots publiskais interneta punkts. Dienas centrā notiek datorapmācība un interešu nodarbības, kā arī pārtikas, skolas piederumu, higiēnas preču izdale un labdarības pasākumi. Dienas centrā notiek arī radošās, interešu un sporta nodarbības senioriem, jaunajām māmiņām un bērniem. Dienas centru vidēji dienā apmeklē 35 cilvēki.

No 2016.gada Sociālais dienests nodrošina servisa dzīvokļa pakalpojumu personām ar funkcionāliem traucējumiem, kuras vecuma vai slimības dēļ nespēj sev nodrošināt patstāvīgu dzīvi un sevi aprūpēt.

Atsevišķus sociālos pakalpojumus, tādus kā ilgstošas aprūpes pakalpojumi institūcijās, krīzes centra pakalpojumus un atsevišķu speciālistu pakalpojumus (mūzikas terapija pakalpojumus, fizioterapeita pakalpojumu, psihiatra pakalpojumus u.c.) Sociālais dienests nodrošina kā ārpkalpojumu.

Sociālos pakalpojumus saņēmušas: 2016.gadā - 462 personas, bet 2017.gadā - 488 personas.

Sociālo palīdzību saņēmušas: 2016.gadā - 454 personas, bet 2017.gadā - 508 personas.

Lielvārdes novadā ir arī vairākas nevalstiskās organizācijas, kas darbojas sociālajā jomā: biedrība “Lielvārdes Pensionāru biedrība”, Lielvārdes Invalīdu biedrība, Evaņģēlisko kristiešu draudzes fonds “Zilais krusts”, biedrība “Vecāki kopā” un Lielvārdes novada sieviešu biedrība “Iespēja”.

Lielvārdes novada pašvaldība kā sadarbības partneris piedalās Rīgas plānošanas reģiona projektā “Deinstitutionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem”, kura ietvaros pašvaldības, izmantojot ES fondu finansējumu, varēs radīt un attīstīt sociālo pakalpojumu klāstu bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un pieaugušajiem ar garīga rakstura traucējumiem, lai nodrošinātu iespēju saņemt sociālo aprūpi un rehabilitāciju savā pašvaldībā, savukārt bērniem, kuri dzīvo sociālās aprūpes centros nodrošināt iespēju augt ģimeniskā vidē, pakāpeniski likvidējot aprūpes centrus. Lielvārdes novadā šī projekta ietvaros plānots izveidot:

- rehabilitācijas pakalpojumus 39 bērniem ar funkcionāliem traucējumiem;
- specializētās darbnīcas 15 personām ar garīga rakstura traucējumiem;
- grupu dzīvokļus 10 personām ar garīga rakstura traucējumiem. Tāpat, lai attīstītu veselības aprūpes un sociālos pakalpojumus, atjaunojot un pielāgojot telpas rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai, tiek plānots īstenot deinstitutionalizāciju Lielvārdes novada trīs ēkās.

Sociālā dienesta izmaksāto sociālo pabalstu un sociālo pakalpojumu summas katru gadu apstiprinātā budžeta ietvaros bijušas mainīgas:

2014.gadā - 249 290,96 EUR (2,70% no pašvaldības budžeta);

2015.gadā - 233 358,64 EUR (2,39% no pašvaldības budžeta);

2016.gadā - 240 827,31 EUR (2,47% no pašvaldības budžeta);

2017.gadā - 228 555,63 EUR (2,03% no pašvaldības budžeta).

	2014	2015	2016	2017
Sociālie pabalsti	143277	131490	140405	93013
Sociālie pakalpojumi	106014	101869	100423	135543
Lielvārdes novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi kopā	9239237	9763094	9723231	11273732

Finansējums sociālajiem pabalstiem un sociālajiem pakalpojumiem pašvaldības budžetā, EUR. Datu avots: LNP

	2014	2015	2016	2017
Trūcīgās personas	450	378	283	257

Sociālā dienesta uzskaitē esošās trūcīgās personas 2014.-2017.gadā. Datu avots: LNP

	2014	2015	2016	2017
Maznodrošinātas personas	82	68	138	203

Sociālā dienesta uzskaitē esošās maznodrošinātas personas 2014.-2017.gadā. Datu avots: LNP

11.3. Novērtējums

Sociālā darba speciālistu skaits Lielvārdes novadā ir pietiekams, tiek nodarbināti 23 darbinieki. Dienas centrs tiek intensīvi noslogots katru dienu, bet pietrūkst telpu specializētajām darbnīcām.

Neskatoties uz to, ka sociālo pakalpojumus un sociālo palīdzību saņēmušo personu skaits novadā palielinās, kopš 2014.gada Sociālā dienesta izmaksāto sociālo pabalstu un sociālo pakalpojumu summas katru gadu samazinās, kopš 2014.gada par nepilnu 1% no kopējā novada budžeta. Novadā vairāk finanšu līdzekļu tiek izmantots sociālās palīdzības sniegšanai (pabalstiem), nekā sociālo pakalpojumu nodrošināšanai.

Piesaistot valsts un ES fondu finansējumu, kā arī piedaloties kā sadarbības partneris Rīgas plānošanas reģiona projektā "Deinstitutionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem", pašvaldība aktīvi

attīsta sociālo pakalpojumu klāstu bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un pieaugušajiem ar garīga rakstura traucējumiem.

Aptaujas anketas respondenti norāda uz ārstu - speciālistu un ģimenes ārstu trūkumu, kā arī to, ģimenes ārstu darba laiki ir nepiemēroti (pieejami tikai pa dienu) un ir garas rindas. Nepieciešamas papildus telpas ārstu speciālistu kabinetiem (izbraukuma speciālistiem) un pakalpojumu koncentrēšana vienuviet ambulancē/poliklīnikā.

12. Ekonomiskā attīstība

Lielvārdes novads atrodas Rīgas aglomerācijā, to šķērso valsts nozīmes maģistrālās transporta komunikācijas, tādēļ novada sasniedzamība ir laba, arī iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā atbilst valstī vidējam rādītājam-62% no novada iedzīvotājiem, līdz ar to ir labi priekšnoteikumi novada ekonomiskajai attīstībai.

Saskaņā ar teritorijas plānojumu, Lielvārdes novadā ražošanas teritorija ir aptuveni 250 ha platībā. Lielvārdes pilsētā lielākā daļa no rūpnieciskajai ražošanai paredzētās teritorijas atrodas pie autoceļa A6 un dzelzceļa līnijas Rīga - Krustpils - Daugavpils.

12.1. Nodarbinātība un bezdarbs

Nodarbināto skaits Lielvārdes novadā 2017.gadā bija 2865, no tiem 249 bija pašnodarbinātie. Nodarbināto fizisko personu skaits kopš 2010.gada ir pieaudzis par 559 cilvēkiem, tostarp pašnodarbināto skaits ir pieaudzis par 39 cilvēkiem. Bezdarba līmenis Lielvārdes novadā ir zems, tikai 2,6% (uz 30.11.2018., NVA dati), tas ir zemāks kā bezdarba līmenis Rīgas reģionā (4,1%) un vidēji valstī (6,8%). Vidējā bruto darba samaksa Lielvārdes novadā pēdējos gados ir palielinājusies, taču privātajā sektorā tā ir zemāka nekā publiskajā sektorā. Vidējā bruto darba alga Lielvārdes novadā (2018. gada 1. ceturksnī, saskaņā ar CSP datiem):

- EUR 799 (Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50)
- EUR 830 (Sabiedriskajā sektorā)
- EUR 813 (Pašvaldības struktūrās)
- EUR 754 (Privātā sektora komersanti ar nodarbināto skaitu >=50)

Darba samaksa novadā ir zemāka nekā Ogres un Ķeguma novados un arī vidēji valstī.

12.2. Uzņēmējdarbība

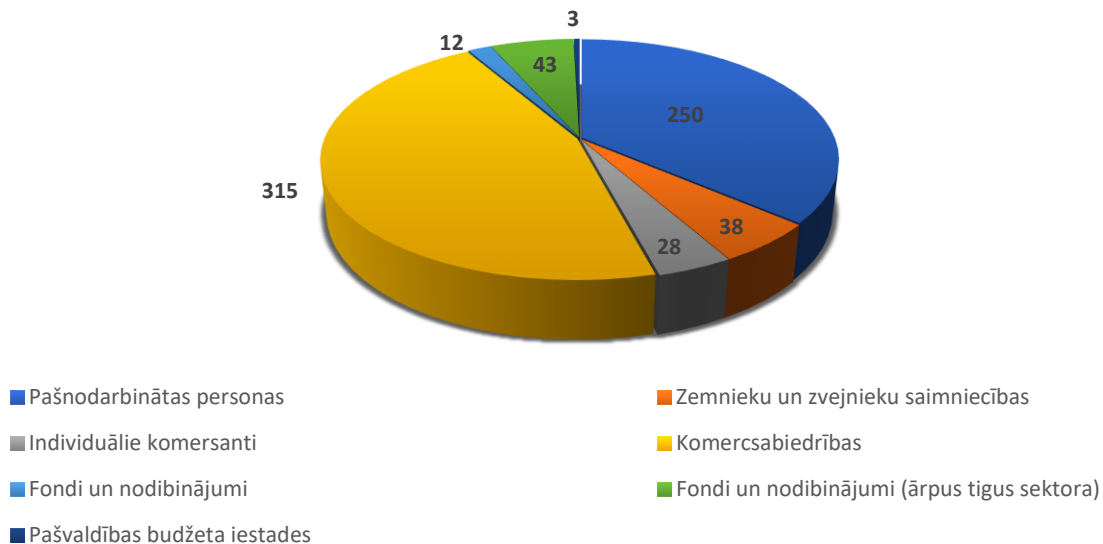
Lielākie darba devēji Lielvārdes novadā 2017.gadā, saskaņā ar VID datiem:

1. SIA DĀNA: 65 darbinieki;
2. SIA MĀRIS & Co: 65 darbinieki;
3. SIA Lāčplēša piens: 57 darbinieki;
4. SIA VEINA PLUS: 56 darbinieki;
5. SIA Preiss Būve: 53 darbinieki.

Lielvārdes novadā nav lielu uzņēmumu ar strādājošo skaitu 250 un vairāk. Lielākoties uzņēmumos strādā līdz 9 darbiniekiem, bet lēnām pieaug to uzņēmumu skaits, kuros nodarbināti vairāk (50+) darbinieku.

Darbinieku skaits	2013.	2014.	2015.	2016.	2017
1-9	574	599	611	633	600
10-19	26	29	21	15	21
20-49	16	15	20	20	16
50-249	5	5	5	6	7
250+	0	0	0	0	0

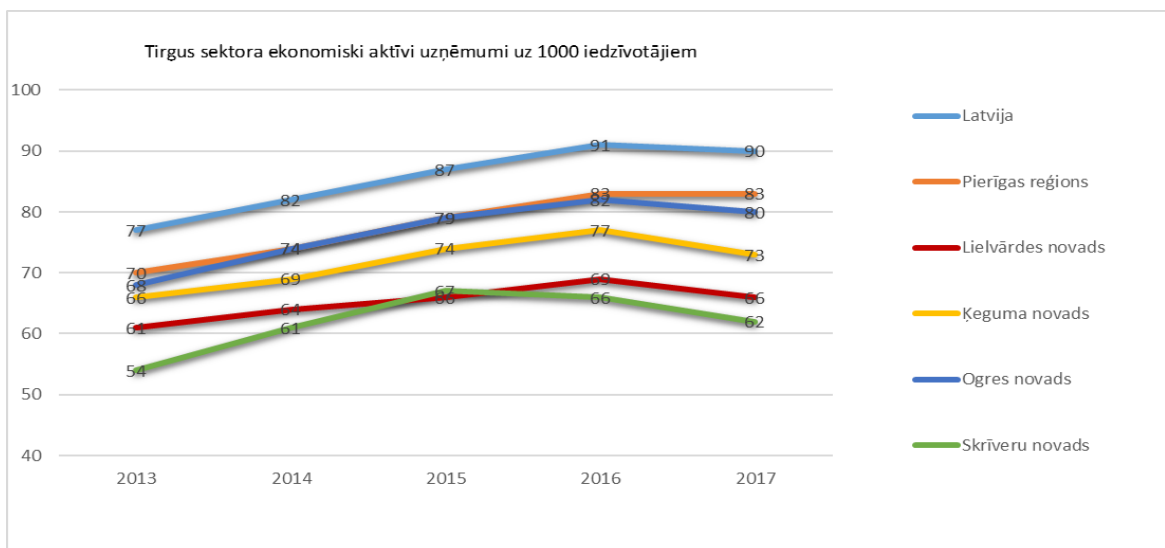
Uzņēmumu skaits dalījumā pēc darbinieku skaita. Datu avots: CSP

Ekonomiski aktīvo uzņēmumu sadalījums Lielvārdes novadā 2017.gadā. Datu avots: CSP

Ekonomiski aktīvo tirgus vienību skaits novadā, saskaņā ar CSP datiem, salīdzinot ar 2015.un 2016.gadu, ir samazinājies.

Uzņēmējdarbības aktivitāti var novērtēt analizējot uzņēmumu skaitu uz 1000 iedzīvotājiem. Lielvārdes novadā ir mazāk reģistrēto uzņēmumu uz 1000 iedzīvotājiem, kā vidēji gan Latvijā, gan Pierīgas reģionā, gan blakus novados.

Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem. Datu avots: CSP

Lielvārdes novadā pēc Lursoft datiem uz 2018.gadu bija 750 aktīvo uzņēmumu. Uzņēmumu reģistrēšanas dinamika samazinās, Lursoft dati rāda, ka situācija Lielvārdes novadā atbilst kopējām valsts tendencēm - 2016., 2017. un 2018.gadā likvidēto uzņēmumu skaits ir lielāks kā reģistrēto uzņēmumu skaits.

Saskaņā ar Lursoft datiem, liela daļa Lielvārdes novadā reģistrēto uzņēmumu darbību saistījusi ar mazumtirdzniecību (t.sk. pa pastu un internetā), tālāk ierindojušies uzņēmumi, kas veic kravu pārvadājumus pa autoceļiem, automašīnu tehniskās apkopes un remonta uzņēmumi, kā arī būvniecības uzņēmumi.

Nr.	Uzņēmums	Apgrozījums, EUR	Tendences pret 2016.gadu
1	Preiss Būve, SIA	5 937 982	
2	Preco, SIA	5 935 768	
3	MRK Serviss SIA	4 884 374	
4	Boozie, SIA	4 793 425	
5	Dāna, SIA	4 149 432	
6	Haitek Latvia, SIA	4 041 448	
7	Kumelītes, zemnieku saimniecība	3 090 639	
8	Veina Plus, SIA	2 883 148	
9	Minerālmateriālu serviss, SIA	2 704 726	
10	Māris&Co, SIA	2 548 379	
11	GM Helicopters, SIA	2 533 835	
12	Lielvārdes Remte, SIA	2 218 366	
13	Elama B, SIA	2 078 884	
14	Lielvārds, SIA	2 014 525	
15	Vertek, SIA	1 652 713	

Lielvārdes novada lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2017.gadā. Datu avots: Lursoft

Ir pieaudzis arī novada uzņēmuma kopējo nodokļu maksājumu apjoms valsts budžetā - 2014.gadā 5,39 milj. EUR, 2015.gadā 6,56 milj. EUR, 2016.gadā 7,47 milj. EUR.

2017. gadā 35 Lielvārdes novada uzņēmumiem izdevies piesaistīt ārvalstu tiešās investīcijas. Lielākais no tiem ir 2016.gadā reģistrētais SIA Haitek Latvia, kura kapitāldaļas pieder igauņu BEEGS GRUPP OU. Uzkrāto investīciju apjoms šo 35 uzņēmumu pamatkapitālos veido 860,73 tūkst.EUR. Apjomīgākās tiešās ārvalstu investīcijas Lielvārdes novada uzņēmumu pamatkapitālos ieguldījuši investori no ASV (498,00 tūkst.EUR), Krievijas (170,65 tūkst.EUR) un Igaunijas (105,10 tūkst.EUR). 2017.gadā novadā reģistrēto uzņēmumu kopējais apgrozījums gada laikā palielinājies par 8,77%, sasniedzot 88,26 milj.EUR.

12.3. Pasākumi uzņēmējdarbības attīstībai

Kopš 2017.gada sākuma Ogres novadā darbojas LIAA Ogres biznesa inkubators, Ogres novadā atverot kopdarba un semināru telpu jaunajiem uzņēmējiem un biznesa ideju autoriem. Inkubatora pakalpojumus var izmantot gan fiziskas, gan juridiskas personas, kā arī esošie komersanti, kas nav reģistrēti komercrēģistrā ilgāk par trim gadiem.

Lai atbalstītu uzņēmējus, pašvaldība ik gadu rīko Lielvārdes novada uzņēmēju nedēļu, kuras ietvaros tiek godināti labākie novada uzņēmumi, notiek informatīvi pasākumi un ir iespēja popularizēt savu produkciju (gadatirgus, modes skates u.c.), notiek arī sporta un saviesīgi pasākumi.

Lai iesaistītu uzņēmējdarbībā jauniešus, tiek rīkots jauniešu biznesa ideju konkurss, ļaujot jauniešiem vecumā no 18-25 gadiem saņemt atbalstu 3000 EUR apmērā biznesa idejas realizācijai. Tiek organizēts arī skolēnu darbs novada uzņēmumos, tā, piemēram, 2016.gadā 40 jaunieši vecumā no 15-20 gadiem strādāja pie novada uzņēmējiem.

12.4. Novērtējums

Novadā dominē darbinieku skaita ziņā nelieli uzņēmumi un individuāla uzņēmējdarbība, pēdējos gados novadā samazinās jaundibināto uzņēmumu skaits. Lai sekmētu jaunu uzņēmumu veidošanos kopš 2017.gada Ogres novadā darbojas LIAA Ogres biznesa inkubators, kas apkalpo arī Lielvārdes novada iedzīvotājus un uzņēmumus.

Iedzīvotāji un uzņēmēji aptaujā norāda, ka novadā varētu būt vairāk brīvu teritoriju un telpu uzņēmējdarbības attīstībai, un uzskata, ka nepieciešams izveidot industriālo zonu vai biznesa parku un ar to saistīto infrastruktūru, taču pašvaldības īpašumā ir tikai aptuveni 4% novada zemju, kas liedz īstenot aktīvu pašvaldības politiku industriālo zonu attīstībai uz pašvaldības zemēm. Sadarbība ar Aizsardzības ministriju, saistībā ar Nacionālo bruņoto spēku Lielvārdes bāzes attīstību, iedzīvotāju ieskatā, varētu sekmēt uzņēmējdarbības attīstību novadā.

Tāpat tiek norādīts uz nepietiekamo uzņēmējdarbības kompetenci skolēniem un nepieciešamību padziļināti mācīt uzņēmējdarbību novada skolās, attīstīt mentoru programmu jauniešiem un atbalstīt skolēnu uzņēmumu veidošanu.

23% no aptaujātajiem norāda, ka jaunu darba vietu izveidošana novadā ir būtiskākais iemesls, lai iedzīvotāji izvēlētos Lielvārdes novadu kā savu dzīves un darba vietu. Uzņēmējdarbības attīstībai novadā ir svarīga arī dzīves vide, pieejami mājokļi un izglītības iestādes, tāpēc iedzīvotāji uzskata, ka nepieciešams attīstīt pašvaldības dzīvokļu fondu un veidot jaunu bērnudārzu.

Bijusī Lauktechnikas un alus darītavas Lāčplēsis teritorijas varētu perspektīvā attīstīties kā uzņēmējdarbības attīstības biznesa parki. Pašvaldībai nepieciešams vairāk strādāt pie investoru piesaistes novada attīstībai, kā arī pārdomāt par speciālistu uzņēmējdarbības veicināšanas funkcijas izpildei.

13. Lielvārdes novada SVID analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Atrodas Rīgas aglomerācijā, tuvu galvaspilsētai • Novadu šķērso valsts nozīmes transporta maģistrāles - autoceļi A6, P80, dzelzceļa līnija Rīga-Daugavpils; • Laba galvaspilsētas sasniedzamība ar sabiedrisko transportu; • Zems bezdarba līmenis • Salīdzinoši labs teritorijas attīstības indekss (18.labākais novads Latvijas mērogā); • Bagāts kultūrvēsturiskais mantojums novadā • Lielvārdes josta ir unikāls, Latvijā un starptautiski atpazīstams zīmols; • Eiropas un Latvijas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas novadā; • Liels lauksaimniecības zemju īpatsvars novadā; • Daudzveidīgi un unikāli tūrisma objekti ("Avārijas brigāde", Lielvārdes parks ar pilsdrupām, Uldevena pils u.c.) novadā; • Attīstīta kultūras dzīve, iedzīvotāji aktīvi iesaistās dažādos amatiermākslas kolektīvos; • Iedzīvotājiem pieejami un daudzveidīgi kultūras objekti; • Pieejama sociālā palīdzība un iedzīvotāju vajadzībām atbilstoši sociālie pakalpojumi; • Kvalitatīva pirmsskolas un vispārējā izglītība novadā; • Pieejamas plašas interešu izglītības iespējas mūzikas, mākslas, sporta un tehniskās jaunrades jomās; • Aktīva sporta dzīve novadā; • 40-50% iedzīvotāju pieejami centralizētie komunālie pakalpojumi - ūdensapgāde, sadzīves kanalizācija, siltumapgāde; • Ieviesta dalītā atkritumu savākšanas sistēma; • Novada teritorijā nav nereaktivētu izgāztuvju; • Darbojas Uzņēmēju organizācija (LNUB) • Gaisa piesārņojuma un trokšņa līmeņa samazināšanās Lielvārdē un Kaibalā, mainoties autotransporta plūsmām; • Investīcijas ūdenssaimniecības attīstības projektos, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu uzlabošana un paplašināšana; • Pašvaldības policijas darbība novadā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slikts vietējo un reģionālo ceļu un ielu tehniskais stāvoklis; • Gājēju un veloceliņu neesamība starp Kaibalu un Lielvārdi; • Vidēji zema uzņēmējdarbības aktivitāte novadā, nav lielu (250+ darbinieki) uzņēmumu; • Zems piesaistīto ārvalstu investīciju apjoms; • Nav rīcības plāna riska objektu avārijas gadījumā • Zems piesaistīto ārvalstu investīciju apjoms; • Pašvaldības un privātā dzīvojamā fonda trūkums; • Nav starptautiski atpazīstamu tūrisma objektu, Lielvārdes novads nav ārvalstu tūristu iecienīts galamērķis; • Kultūras objektiem nepieciešama atjaunošana, pārbūve un tehniskās bāzes uzlabošana; • Telpu trūkums izglītības iestādēm Lielvārdē • Pedagogu trūkums izglītības iestādēs; • Nepietiekošs vietu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs Lielvārdē; • Ielu apgaismojuma zemā energoefektivitāte, lieli pašvaldības izdevumi tā nodrošināšanai; • Vietām pagastos nav nodrošināta centralizētā siltumapgāde; • Meliorācijas sistēmu sliktais tehniskais stāvoklis.
Iespējas	Draudi

<ul style="list-style-type: none"> • Labvēlīgas, pievilcīgas dzīvesvides radīšana jaunām ģimenēm un ģimenēm ar bērniem; • Sadarbība ar Ogres biznesa inkubatoru uzņēmējdarbības attīstībai novadā; • Sadarbība ar NBS pakalpojumu sfēras uzlabošanā un uzņēmējdarbības attīstībā; • Esošo mājokļu (tostarp daudzdzīvokļu namu) atjaunošana un to energoefektivitātes paaugstināšana; • Dzelzceļa līnijas Rīga-Daugavpils elektrifikācija, gaisa piesārņojuma samazināšanās; • Pilnvērtīgi izmantots Daugavas un Ogres upes tūrisma potenciāls; • Lielvārdes novada ainavu plānu izstrāde un ieviešana dzīves vides uzlabošanai un tūrisma attīstībai; • Eiropas Savienības fondu izmantošana novada ekonomikas un sociālās sfēras attīstībā; • Jaunu sociālo pakalpojumu ieviešana; • Novada energoefektivitātes programmas realizēšana; • Pašvaldības komunikācijas un sadarbības uzlabošana ar iedzīvotājiem; • Novada starptautiskās atpazīstamības veidošana; • Jaunu tūrisma galamērķu veidošana; • Starptautiska mēroga pasākumu rīkošana novadā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotāju skaita samazināšanās; • Nelabvēlīga demogrāfiskā situācija; straujāks iedzīvotāju novecošanās process; • Darbspēka trūkums; • Avārijas valsts nozīmes riska objektos novada teritorijā (t.sk. NBS bāzē); • Klimata izmaiņu ietekme-biežākas un postošākas dabas katastrofas (plūdi, vētras, lietusgāzes); • Lauksaimniecības zemju aizaugšana, pārkrūmošanās; • Iedzīvotāju migrācija uz citām teritorijām Latvijā vai ārvalstīm; • Iedzīvotāju kultūras pasākumu apmeklētāju samazināšanās; • Pašvaldības budžeta apjoma samazināšanās.
---	--

Lielvārdes novada domes, 2015.gada 25.marta saistošajiem noteikumiem Nr.3 "Lielvārdes novada pašvaldības noteikumi"

Vispārējā pašvaldības struktūra

